29 894

Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

18 август, пайшанба, 1994 йил
Сотувда эркин нархда. № 162 (910)

ЭЛЧИХОНАДА УЧРАШУВ

17 август куни Украина Республикасининг мамлакатимиздаги элчихонасида журналистлар билан учрашув бўлиб ўтди. Тадбир 24 август куни Украина мустақиллигининг уч йиллиги нишонланиши муносабати билан ўтказилди. Украинанинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Владимир Сметанин журналистларга Эгамен давлатнинг бугунги ички ва ташқи сиёсати, Ўзбекистон билан иқтисодий ва маданий алоқаларнинг янги, амалий асосда ривожланаётгани, халқларимиз ўртасидаги қадимий дўстлик ҳақида сўзлади.

(ЎзА)

● Ўзаро текшириш давом этмоқда

ТАЖРИБА ЎРГАНИЛДИ, АЙНИ ЧОҚДА КАМЧИЛИКЛАР ҲАМ АЙТИЛДИ

Аввалига сирдарёлик вакиллар Андижон вилоятида бўлишди. Улар пахтазорларга, боғларга, саноат корхоналарига ташриф буюришди. Андижонликлардан кўп нарса ўрганиб қайтиш билан бирга, баъзи камчиликларни ҳам очиқ-ойдин айтишди. Айни чоқда Андижон вилояти вакилларининг Сирдарёга ташрифи ҳам шундай фойдали бўлди. Ўзаро текшириш якунига бағишланган Гулистондаги йиғилишда икки вилоят ўртасида доимий амалий алоқалар ўрнатишга келишиб олинди.

А. ШЕРНАЗАРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

ЭНГ ЯХШИ МАҲАЛЛА ҚАЕРДА?

Самарқандда республика мустақиллигининг уч йиллиги муносабати билан "Энг яхши маҳалла" кўрик-танлови ўтказилмоқда.

Турар жойларда жамоат тартибини сақлаш, азалий урф-одатларни турмушга татбиқ этиш, тозалик, ободончиликни таъминлаш кўрик-танловнинг асосий мақсадидир.

Танлов ғолиблари мустақиллик байрами арафасида эълон қилинади.

ХАРИДОР ТАНЛОВДА АНИҚЛАНАДИ

Наманган вилоятида бундан буён меҳмонхона, дўкон, хизмат кўрсатиш корхоналари ва бошқа кўчмас мулкни кимошди савдосидагина сотиб олинмайди. Республика Давлат мулкини бошқариш қўмитасининг вилоят бўлими ҳамда Республика биржасининг вилоят филиали кўчмас мулк энди танлов орқали ҳам сотилажагини эълон қилди.

Давлат мулкини хусусийлаштиришнинг бу янги усулининг эътиборга лойиқ томони шундаки, шартномада кўрсатилган маълум вақт давомида сотишга қўйилган мулкнинг иш йўналиши ўзгартирилмайди. Катта маблағ тўлашдан ташқари, бу объектдан келажакда қандай фойдаланиш хусусидаги режаси билан таништирган харидоргина танлов ғолиби бўла олади.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

М. ҚОРАБОЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ЛАВОЗИМИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Муҳаммаджон Қорабоев бошқа ишга ўтгани муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари лавозимидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил, 17 август.

Савдо ва маиший хизмат кўрсатиш ходимлари ҳам мустақиллик шодиёнасига қизғин тайёргарлик кўришмоқда. Тошкентликларнинг байрам дастурхонига улар ажойиб совғалар ҳозирлашмоқда. Шу куни пойтахтимизнинг майдон ва кўчаларида қўли гул новвой, ошпаз, қандолатчиларнинг маҳсулотлари кўргазма-савдога қўйилади. Бу борада, айниқса, "Кооператор" ресторани ходимлари астойдил меҳнат қилишмоқда.

***Суратда:** байрамга тайёргарлик манзаралари.*
Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ тасвири.

ИСТИҚЛОЛНИНГ 3 ЙИЛЛИГИ
1994 йил 1 Сентябрь

БАЙРАМ ТАРАДДУДДАН БОШЛАНАДИ

Шу кунларда мамлакатимиз пойтахти — Тошкент шаҳрининг Мустақиллик майдонида ўтказиладиган байрам дастури мутахассислар томонидан кенг муҳокама қилинмоқда. Истиқлолимизнинг уч йиллигига бағишлаб Бош майдонда намойиш этиладиган бу оммавий театрлаштирилган байрам қандай тартибда бўлиши ва дастурдан қандай лавҳалар ўрин олганлиги ҳаммани қизиқтириши табиий. Мухбиримиз ана шу саволлар билан байрам тантаналарининг бош режиссёри Рустам Ҳамидовга мурожаат қилди.

— Байрам тантаналарининг асосий қисми Мустақиллик майдонида бўлиб ўтади, — дейди Рустам Ҳамидов. — Шу кунларда пойтахтимиздаги "Алпомиш" ва "Ёшлик" спорт саройларида, "Халқлар дўстлиги" саройида, "Пахтакор" ўйингоҳининг катта ва кичик майдонларида, тўртта болалар дам олиш саройларида байрам олди машғулотлари бўляпти. Уларга ўнлаб режиссёр, музика ва спорт мутахассислари бириктирилган. Байрам кунлари 7 минга яқин киши Мустақиллик майдонидаги катта театрлаштирилган тантаналарда иштирок этишади. Бастакорларимизнинг янги мусиқалари Ўзбекистон Давлат телерадиокомпаниясининг овоз ёзиш студияларида лентага туширилмоқда.

Мустақиллик майдонидаги байрам дастуридан Ўзбекистон халқ артистлари ва Давлат мукофоти совриндорлари, Муҳиддин Қориёқубов номидаги Ўзбекистон давлат филармониясининг "Шодлик", "Лазги", "Зарафшон" дасталари, Мукаррама Турғунбоева номидаги "Баҳор" рақс дастаси, ўзбек давлат "Ялла" вокал-чолғу дастаси, республикамизнинг эстрада юлдузлари ва бошқа санъаткорларнинг чиқишлари ўрин олган. Бундан ташқари болалар ва ҳаваскорлар дасталари, жаҳон чемпионатлари ва олимпиадалар ғолиблари, ўқувчилар, шунингдек, вилоятлардан келган санъат усталари байрам руҳига ҳуш бағишлайдилар. Дорбозлар дор ўйнаб, раққослар хиром айлаб барчанинг дилини шод этади. Шаҳримизнинг гўзал сайилгоҳлари бўйлаб, миллий безакли чойхоналар, савдо шохобчалари халқ хизматида бўлади. Кун бўйи куй, қўшиқ, аския, бахшиларнинг ўланлари янграйди.

Байрам тантаналари 31 август куни Мустақиллик майдонида бошланиб, 1 сентябрь куни шаҳримизнинг "Халқлар дўстлиги", "Ҳадра" ва Алишер Навоий номли театр майдонларида, Ўзбекистон миллий боғида, Амир Темур хиёбонида ҳамда "Туркистон" саройида давом этади. 2—3 сентябрь кунлари эса "Пахтакор" марказий ўйингоҳида катта футбол байрами бўлиб ўтади.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, шаҳримизда ўтказиладиган байрам тантаналари халқимиз ёдида бир умр сақланиб қолади.

"Халқ сўзи" мухбири
Фурқат САНАЕВ ёзиб олди.

● Мустақиллик байрами шарафига

МИНГБУЛОҚДА ИШ ҚИЗҒИН

Мингбулоқ нефть конида бўлмаган киши бу ердаги иш кўламини тасаввур қилиши қийин. Ер қаъридан бебаҳо бойлик қазиб олишга бел боғлаган одамлар иссиқни, совуқни совуқ демай туну кун меҳнат билан банд.

Мингбулоқликларнинг республиканинг ёқилғи мустақиллигини таъминлаш борасидаги ишига бутун мамлакатнинг кўз тикиб тургани уларнинг кучига-куч қўшмоқда. Ишнинг муваффақият билан якунланишига уларнинг ишончи комил. Кончилар мустақиллик байрами арафасида халққа янги-янги меҳнат муваффақиятларини ҳадя этиш ниятида. Конда ҳозир қандай ишлар бажарилмоқда, байрамни кутиб олишга қандай тайёргарлик кўрилмоқда? Бу саволларга "Мингбулоқнефть" давлат корхонаси директори Абдулҳамид Умаров шундай жавоб берди:

— Ўзингиз биласизки, 12 июнь куни Мингбулоқдаги қудуқлардан бири саноат нефти бера бошлади. Шу муносабат билан республикамиз Президенти Ислом Каримов бизга табрикнома йўллади. Президентимизнинг яқиндаги Фармони билан конни ўзлаштираётган мутахассислар, ишчиларнинг катта бир гуруҳига юксак давлат мукофотлари берилди. Буларнинг барчаси улкан, аҳил жамоамизнинг кайфиятига, бинобарин ишига ҳам таъсир қилмасдан қолмайди, албатта. Мингбулоқ нефтчилари ҳар доимгидай ғайрат билан, байрам арафасидаги шу кунларда эса, алоҳида кўтаринки кайфиятда меҳнат қилишмоқда.

Ҳозир нефть чиққан қудуқни саноат учун ўзлаштириш ишлари якунланмоқда. Нефть дастлабки ишловдан кейин қудуқ ёнида махсус жиҳозланган пунктга келиб тушади, кейин 12 километрлик қувур орқали Оқтош бекатига, бу ердан темир йўл транспортига юкланиб, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводига жўнатилади.

Кондаги бошқа қудуқларни ўзлаштириш ҳам тез суръатда бормоқда. Нефтчилар йил охиригача яна бир қудуқни ишга туширишмоқчи. Иш вахта усулида ташкил этилган. Қазув ишларини Қўқон бурғилаш ишлари бошқармаси мутахассислари бажармоқда. Конни ўзлаштиришда бизга россиялик ҳамкасбларимиз — Волгоградддаги "Нижневолжскнефть" бирлашмасининг Камишин чуқур бурғилаш экспедицияси ходимлари ҳам катта ёрдам кўрсатишмоқда. Яқин кунларда Мингбулоқлик нефтчилардан ташкил топган яна бир бурғилаш бригадаси сафимизга қўшилади.

Фаолиятимиз қудуқ қазиш билангина чекланиб қолаётгани йўқ. Кейинги бир йил ичида бу ер таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Нефтчиларнинг дастлаб бир неча вагондан иборат вақтинча лагери ҳозир каттагина шаҳарчага айланган, ётоқхона, ошхона, чойхона, ҳаммом қурилган, қудуқлар яқинидаги вахта турар жойларини ободонлаштириш ишлари ҳам қизғин.

Энг яхши курорт зонаси сифатида танилган машҳур Чортоқ шаҳрида нефтчилар ва уларнинг оилалари учун турар жойлар қурилмоқда. Ҳозир ўнта коттеж ҳамда 48 хонадонлик уй қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Бундан ташқари, яқин ўртада санаторий-профилакторий, болалар боғчаси, яна ўнта коттеж, автобаза ҳамда бошқа бир қанча ишлаб чиқариш бинолари қурилиши бошланади.

Қурилиш учун Чортоқ иқлими, об-ҳавоси туфайлигина танланмаган. Туман ҳудудида яна иккита қудуқ қазилмоқда. Уларнинг бирида бурғилаш ишлари ниҳоясига етай деб қолган. Демак, бу ердаги бурғилаш ишлари келажакни кўзлаб қилинмоқда.

Аммо, афсуски, муаммоларимиз ҳам йўқ эмас. Бурғи суюқлиги учун зарур бўлган барит етарли даражада келтириб турилганида эди, ишларимиз суръати ҳозиргидан анча баланд бўларди. Бурғи станокларининг етишмаслиги ҳам ишнинг белига тепмоқда. Буларнинг барчаси бажарилмайдиган ишлар эмас, аммо қанча тез бўлса — шунча соз бўлар эди.

Мингбулоқликларнинг бошқа вазифалари республикамиз аҳолисининг юмушлари билан тўқнаш, ялпи белгиланган режаларни тез ҳамда соз бажаришдан иборат. Жамоамиз юксак натижаларга эришса — байрамга қиладиган асосий совғамиз ана шу бўлади. Шуни ҳам айтиб ўтишим лозимки, Мингбулоқ нефтчилари байрам куни ҳам ишлашади. Биз буни ноилож [?]: ишимиз шуни тақозо этади!

ЎзА мухбири
Н.Хўжаева ёзиб олди.

● "Халқ сўзи" анкетаси

Фармонларни бажармаслик — тараққиёт йўлидаги энг улкан тўсиқ

1. Шахсан ўзингиз, жамоангиз улуғ байрамни қандай туйғулар билан кутиб олаяпсиз?
2. Сизнингча, шу уч йил давомида рўй берган қайси ўзгаришлар энг муҳим ва нега?
3. Истиқлолимизни янада мустаҳкамлаш учун, айниқса, тўла иқтисодий мустақилликка эришиш учун бундан буён қандай юмушларни амалга оширмоқ керак, деб ўйлайсиз?

Абдуқодир РАҲИМОВ, Самарқанд шаҳар, Сиёб туманидаги Юсуф Харрот маҳалласи оқсоқоли:

1. Мустақиллик байрами биз учун энг улуғ айёмга айланди. Уч йилдан буён мамлакатимиз ҳаётида уни алоҳида эъзоз билан нишонлашмоқда. Чунки ҳаётимизга озодлик насимини олиб келди, бутун жаҳон аҳлига Ўзбекистон аталмиш давлат қарор топганини хабар берган бу сана ҳар биримиз учун муқаддасдир.

Маҳаллани ҳаётимиз ойнасига қиёслаш мумкин. Чунки одамлар ҳамжиҳат яшайдиган, тўй-маъракаларини, яхши-ёмон кунларини бирга ўтказадиган ана шу ерда уларнинг кайфияти яққолроқ намоён бўлади. Шулардан келиб чиқиб, бир нарсани ишонч билан айтишим мумкин — мустақиллик одамларга кўп нарса берди. Улар озод Ватаннинг эркин фарзанди эканлигига аминдирлар. Ҳукуматимиз ҳар бир фуқаросининг эртага бугунгидан яхши яшаши, юртимиз обод ва тўкин бўлиши учун кўп ишлар қилаётгани одамлар кўнглида келажакка комил ишонч уйғотмоқда.

2. Юсуф Харрот маҳалласи азалдан қадим Самарқанднинг энг машҳур масканларидан бири бўлиб келган. Бу ерда қўли гул косиблар, фанимиз, маданиятимиз тарихида муҳим из қолдирган алломалар ижод этишган. Шунинг учун ҳам кейинги уч йил давомида юз берган муҳим ўзгаришлар ҳақида гап кетганда ана шу аждодларимиздан мерос қолган қадриятларимизнинг тикланаётгани хусусида алоҳида тўхталиш жоиздир. Ўз тили, дини, маданиятидан жудо этилган халқнинг тақдири охир-оқибатда нима билан тугашини тасаввур этиш қийин эмас-ку. Тараққиётнинг тўғри йўлидан борса ҳар бир давлат ҳам иқтисодий тўкинликка эришиши мумкин. Аммо ана шу уч муқаддас нарсадан айрилган халқнинг бахти ҳар қандай фаровонлик даврида ҳам кемтик бўлиб туриши аниқ. Шу сабабли Президентимиз, ҳукуматимиз мустақилликнинг илк кунлариданоқ миллий қадриятларимизни тиклашга биринчи даражали эътибор бердилар.

3. Ҳозир тадбиркорлик, қишлоқда фермерлик ҳаракатига кенг йўл очиб қўйилаяпти. Ана шундай кишилар қўллаб-қувватланса, улар бозорларимизни маҳсулот билан тўлдиришга қодирдирлар. Мана шу йилнинг ўзида биз бунинг самарасини сезаяпмиз. Бозорлар деҳқон олиб келган маҳсулот билан тўлаяпти, нарх-наво тушаяпти. Миллий валютамиз — сўмнинг қадри ошмоқда.

Яна бир гап. Жойларда Президент фармонлари, ҳукумат қарорларининг тўла-тўкис бажарилиши таъминланмоғи лозим. Чунки эл-юрт фаровонлигини оширишга қаратилган бу фармонларни бажармаслик ёки уни пайсалга солиш — тараққиётимиз йўлидаги энг ёмон тўсиқдир. Фақат ҳамжиҳатлик билан иш юритсакгина истиқлолимизни янада мустаҳкамлашга эришамиз.

ҒАЛАМИСЛИКНИНГ ЯНА БИР КЎРИНИШИ

Чеченистондаги танг вазият сиёсий арбоблар ва журналистларнинг диққат марказида турибди. Улар Грознийдаги ҳозирги можаро хунрезликка айланиш хавфи туғилганидан жиддий ташвишланмоқдалар.

Чеченистондаги можаро ҳақидаги ахборотлар орасида "Независимая газета"нинг 11 август сонида босилган хабар диққатни жалб этди. Бу хабар муаллифи "Шимолий Кавказ республикаларидан, Ўзбекистон ва Кавказ ортидан Грознийга вакиллар келмоқда", "Ўзбекистон делегацияси эса, маъмурларнинг Чеченистон ҳимоячиларини қуроллантириш эҳтиёжларини аниқламоқда...", деб таъкидлайди.

Аниқ манбалардан маълум бўлишича, шоир Салай Мадаминов (адабий тахаллуси — Муҳаммад Солиҳ) Чеченистонда ўзбек халқи номидан гапириш ва ақлга сиғмайдиган беҳуда ваъдалар беришга ҳаққим бор деб ўйлаб, қаламкаш [?] — Чеченистон вице-президенти иккови Чеченистоннинг ҳозирги раҳбари билан учрашиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилган экан. У Чеченистон Президенти билан учраша олмади, бироқ Грознийдаги мусулмон биродарларга ёрдам бериш тўғрисида ваъдалар бериб қўйди.

Муҳаммад Солиҳ бу билан нима қилмоқчи экани қоронғи. Кучини, таъсирини ва обрўсини кўрсатмоқчими? У бу ишни нега ўз юрти — Ўзбекистонда эмас, ундан анча олисда, бунинг устига, шу қадар шубҳали тарзда қиляпти? Эҳтимол, Муҳаммад Солиҳ ҳамма нарса тўғрисида жон куйдирадиган арбоблар қаторига қўшилишни истаётгандир? Буни, яхшиси, унинг ўзидан, собиқ "Эрк" партиясининг собиқ раҳбаридан сўраш керак.

Шуниси равшанки, бундай фаолият очиқдан-очиқ иғвогарлик ва ғаламисликнинг яна бир кўриниши, Муҳаммад Солиҳнинг бу ҳаракатлари ҳам Ўзбекистонга, ҳам Россияга қарши қаратилган. Россия ўз ҳудудида ўзи тартиб ўрнатишга қодир давлат эканини унутмаслик лозим.

СЕРГАК ТЕЛЕФОН

ТУТУРИҚСИЗЛИК

М.СОИПОВА, Асака шаҳри:

— Ўтган йили Асака шаҳридаги Асака тумани сув хўжалиги бирлашмаси биносининг атрофида сартарошхона қурмоқчи бўлгандик. Бу ҳақда бирлашманинг ҳокимдан сўров хати, хатга жавобан ҳокимнинг фармойиши ҳам чиққанди. Орадан бир йил ўтиб ҳаммаси аксига кетди. Сув хўжалиги мутасаддилари гўё сартарошхона бирлашма биноси ҳуснини бузаяпти, деган баҳона билан ўз сўзидан қайтди. Бизнинг овораргарчилигу қилган харажатларимиз саробга айланиб қолаверадими?

АЛБАТТА, КЎНГИЛСИЗ ВОҚЕА СОДИР БЎЛИШИ ШАРТМИ?

А. ДАВРОНОВ, Ф. ИСРОИЛОВ, А. ТЎЛАГАНОВ, А.МАҲКАМОВ, Тошкент шаҳри, Мирзо Улуғбек тумани:

— "Буюк ипак йўли" кўчаси шаҳримиздаги энг серқатнов йўллардан бири. Шу йўлнинг "Наврўз" бозори ва "Амбулаторная" бекатлари оралиғида — вилоят ДАН бошқармаси тарафдаги бир чақиримча йўлак эрта баҳорда кавлаб ташланганича ҳали тузатилгани йўқ. Тўғри, май ойида у ер-бу ерига шағал тўкилди. Лекин бу билан йўлакнинг чуқурлиги ўзгармади, асфальт ётқизилмади. Оқибатда болалар ва катталар йиқилиб лат ейдилар. Бундан ташқари шу туфайли машина қатнайдиган йўлдан юришга мажбурмиз. Бу ҳол кун сайин бирон-бир кўнгилсиз воқеа содир бўлиш хавфини туғдирмоқда. Ёки Мирзо Улуғбек тумани ҳокимлиги ва шу ишга алоқадор ташкилотлар раҳбарлари шундай бўлишини кутмоқдами?

ҚАЧОН НАСИБ ҚИЛАРКИН?

Розиқ РЎЗИЕВ, Бухоро вилояти:

— "Маданият" жамоа хўжалигидаги Пешкў қишлоғи туманнинг аҳолиси зич жойлашган қишлоқларидан бири ҳисобланади. Бундан бир неча йил олдин ана шу қишлоққа "Бухоро — Пешкў" йўналиши бўйича автобус қатнар эди. У ғойиб бўлгач, шаҳар нари турсин, ҳатто туман марказига етиб олиш ҳам амри маҳол бўлиб қолди. Бу ҳақда меҳнаткашлар бир неча марта мутасадди ташкилотларга мурожаат қилдилар, "Бухоро ҳақиқати" газетасида танқидий мақола билан чиқдилар. Лекин афсуски, ҳанузгача натижа йўқ.

КИМ АЙБДОР?

А.НОРБОБОЕВ, Наманган вилояти, Поп шаҳри, 5-ҳунар-техника билим юрти:

— Биз талабалар икки ойдан бери туман банкидан ўз стипендияларимизни ололмаяпмиз. Сабабини билолмай ҳайронмиз.

"ЛОЛА" ҚАЁҚҚА ГУМДОН БЎЛДИ?

Анорбой ҚОДИРОВ, Юнусобод тумани:

— Тошкент шаҳрида "Лола", деб номланган фабрика бўларди. Лекин кўпдан бери негадир ана шу фабрикада ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар дўконларда кўринмай қолди. "Лола" фаолият кўрсатяптими ёки йўқми, шуни билмоқчи эдик.

"Халқ сўзи" мухбири
Лобар ҚЎЧҚОРОВА ёзиб олди.

ЭНДИ БОЗОРДАГИ НАРХНИ ДЕҲҚОНУ ХАРИДОР БЕЛГИЛАЯПТИ

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг истеъмол бозорини сифатли маҳсулотлар билан тўлдириш, пул муомаласи ва молия тизимини тартибга солиш, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўла қондириш масаласига бағишланган йиғилишидан сўнг орадан бир ойдан кўпроқ вақт ўтди. Шу муддат ичида Қарши шаҳри бозорларини тартибга солиш борасида нима ишлар қилинди. Мухбиримиз шаҳар ҳокими Музаффар Маҳмудов билан шу ҳақда суҳбатлашди.

— Назорат бўшашган жойда масъулият йўқолиб, бошбошдоқлик бошланиши табиий. Кейинги пайтларда Қарши бозорида ҳам шундай вазият кузатилаётган эди.

— Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишдан сўнг шаҳримизнинг марказий бозорига бордик. Бозорнинг 45 жойида бодринг сотилаётган экан. 45 сотувчининг ҳаммаси бир хил нархни айтиб ўтиришибди. Айрим деҳқонларнинг нималардандир безовталигини сездик. Уларнинг кўнглига қўл солишга тўғри келди. Маълум бўлишича, ҳар куни эрталабданоқ олибсотару кунда-шундалар бодринг баҳосини белгилаб беришар, бозору аҳоли манфаатларига зид бўлган қоидани бузганлар бозордан чиқариб юбориларкан.

Биринчи галда олибсотарларнинг пайини қирқишга киришдик. Фақат бодрингфурушлар эмас, балки бутун бозор бўйича нарх-навони деҳқон билан харидорнинг ўзи белгилайдиган қилдик. Бу ўз-ўзидан бўлгани йўқ, албатта. Чунки, текин даромадга ўрганган олибсотар ўз мавқеини осонликча бериб қўя қолмайди. Шаҳримизда учта асосий бозор, фақат мева-сабзавот, полиз маҳсулотлари сотиладиган бир неча кичик бозорлар мавжуд. Уларда шаҳар ҳокимлиги, солиқ инспекцияси, ички ишлар бўлими ходимларидан иборат штаб, назоратчилар гуруҳи ишлаб турибди.

Илгариги кунда-шунда олибсотарлар бозорларнинг кўзга кўринган жойларини эгаллаб олишган бўлишса, ҳозир бу жойларда узоқ-яқин қишлоқлардан ўз маҳсулотини олиб келган деҳқонлар савдо қилишаяпти.

Бозорлардаги нарх-навони тартибга солиш жараёнида ноқонуний даромад олаётган 500 дан зиёд кимсалар аниқланиб, уларга жарима солинди, бировлар ҳисобига шахсий бойлик орттиришга муккасидан кетган шахслар устидан жиноий иш қўзғатилди.

Яқинда шаҳардаги мол бозорига ҳам назар ташладик. Бу ерда молларнинг баҳосини асосан даллоллар белгилашаркан. Бир кори-ҳолимга яратарман, деган ниятда қишлоқдан мол қайлаб келган бечора эса даллолнинг чангалига тушаркан. Мол сотувчи ҳам, олувчи ҳам унинг шарти билан ҳисоблашишга мажбур. Ўша куниёқ мол бозоридаги деярли барча даллолларнинг патентлари бекор қилинди.

— Бозорларда мева, сабзавот, қовун-тарвуз аввалгидан анча мўл, нархи ҳам арзон. Ҳатто, деҳқонлар помидорнинг ҳар килосини 50 тийиндан сотишаяпти...

— Биз асосий эътиборни олибсотарларни бозорлардан бутунлай йўқотишга қаратдик. Ўзларини эркин ҳис этган деҳқонлар бозорга истаганча юк олиб кела бошладилар. Туманлар то қиш тушгунга қадар ҳар ойда икки марта Қарши шаҳрида савдо ярмаркалари ўтказадилар. Шу кунгача шаҳримиз аҳолисига минг тоннадан зиёд мева, узум, картошка, сабзавот ва полиз маҳсулотлари, 200 тонна дон, 13 мингта парранда, 120 тонна гўшт, 780 минг дона тухум ва бошқа маҳсулотлар етказиб берилди.

Шаҳарни дала ва фермаларда етиштирилаётган маҳсулотлар билан таъминлаб туришга йўналтирилган яна ўнлаб улгуржи-чакана савдо ташкилотлари борки, бу ташкилотларнинг ходимлари ҳам бозордаги нарх-навони аҳолининг барча табақалари қурби етадиган даражада ушлаб туришга ҳисса қўшаётиптилар. Буларнинг ҳаммаси бозорларда нархнинг арзонлашишига, маҳсулотнинг кўпайишига олиб келди.

Дарвоқе, биз бозорлардаги аҳволни ўнглаш билан бўлиб, улгуржи-чакана савдо комбинатининг дўконларидаги нарх-навони, тартибни бироз бўлса-да, кўздан қочирибмиз. Бозорларда нарх-наво кун сайин пасайгани ҳолда, комбинат дўконлари бир жойда депсиниб қолаверибди. Комбинат маҳсулот оладиган хўжаликларни, дўконлардаги ишни таҳлил этиш чоғида айрим маҳсулотларга 70 фойизга устама нарх қўйиб юборилгани аниқланди. Бу соҳадаги айбдорларни ҳам жазолашга тўғри келди.

Жамоа хўжаликлари пайдар-пай гўшт, тухум етказиб туришипти. Шаҳарнинг турли чеккаларида Қарши гўшт комбинатининг 8 та гўшт ва гўшт маҳсулотлари сотадиган махсус дўконлари очилди. Ҳаммасида гўшт 15 сўмдан сотилаётир. Тухумнинг ҳар донаси 35 тийиндан етказиб берилаётир.

"Халқ сўзи" газетасининг шу йил 6 июль сонида босилган "Бозорларда жонланиш юз бердими..." сарлавҳали мақолада Қарши шаҳрида алкоголсиз, чанқовбосди ичимликлар, музқаймоқ билан савдо қилишдаги камчиликлар кескин танқид қилинган эди. Газета танқиди шаҳар фаоллари йиғилишида муҳокама қилиниб, тадбирлар белгиланди. Шаҳардаги чанқовбосди ичимликлар комбинати иши анча кучайтирилди. Қўшимча маъдан сув, турли шарбатлар қуядиган иккита цех ишга туширилди. Музқаймоқ ишлаб чиқариш, пиво сотиш кўпайтирилди. Чанқовбосди ичимликларнинг нархи ҳам қайтадан кўриб чиқилди.

— Шаҳар бозорларида ноннинг нархи ҳам анча пастлабди...

— Бозорларда бир дона патир ёки гижда нон қарийб икки минг сўм-купонга чиққанди. Бунга тандир нонининг танқислиги сабаб бўлганди. Шунинг учун новвойхоналарга ажратилаётган ун кўпайтирилди. Ҳозир шаҳардаги новвойхоналарнинг ўзига ҳар куни 2,5 тонна ун берилмоқда. Бир ҳафта ичида бозорлардаги ноннинг баҳоси 2 сўмдан 35 тийинга туширилди. "Қаршинон" бирлашмаси Қарши матлубот жамияти корхоналарида ҳам патир, гижда, ширмой нонлар епиш йўлга қўйилди.

— Мустақиллигимизнинг муҳим белгиларидан бири миллий валюта — сўмимизнинг қадрини ошириш бобида қандай тадбирлар амалга оширилаётир?

— Давлат дўконлари, бозорларда пулнинг аҳоли эҳтиёжи учун зарур моллар, маҳсулотлар билан алмашинувини тезлаштириш чораларини кўраётирмиз. Сирасини айтганда бозор ва дўконларда дала маҳсулотларининг кўпайиши ва арзонлашиши натижасида бу жараён бир мунча тезлашди.

Пулимизнинг қудрати — элимизнинг қудрати. Айни пайтда сўмимизнинг харид қилиш нархи кун сайин ошиб бораяпти. Бозорларимизнинг тўкинчилиги элимизнинг маъмурчилигини ифодалайди. Бугунги кунда яхши ният билан бир парча ерига экин экиб, маҳсулот етиштирган қишлоқ кишисининг ўша ноз-неъматларини бозорда сотиши учун ҳамма шарт-шароитларни яртишимиз керак. Ана шундагина бозор арзонлашади, шаҳарликларнинг дастурхони тўкин бўлади, деҳқоннинг манфаатдорлиги ошади.

П.ГАДОЕВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

• Ўзбекистон — Ватаним маним

Берта ДАВИДОВА:

МЕНИ ЎЗБЕК САҲНАСИ ДУНЁГА ТАНИТДИ

— Берта опа, биз ўзбекларда бир-бирини байрам олдидан йўқлаш одати бор. Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг уч йиллик байрамига саноқли кунлар қолди, шу муносабат билан мухлисларингизга икки оғиз дил сўзингизни айтсангиз.

— Инсон қалбида садоқат, ҳалолликка ташналик, эътиқод сингари гўзал туйғулар мужассам бўлади. Бу олий инсоний фазилатларни оёқости қиладиган кимса умридан барака топмайди. Гўзал хулқ, одобли сўз, гўзал оҳанг, покиза дил одамзод азал-абад интилгувчи улуғ неъматлардир.

Эсимни танибманки, мени қисмат гўзал қалбли кишиларга рўбарў қилди. Бетакрор ёшлигим, ижод дардида ёниб ўртанган онларим... бари-бариси таъблари чиройли кишилар даврасида ўтди. Эслаган сайин соғинчдан кўнглим ичикади, кўзларимга ёш тўлади. Ўша даврларнинг тафтини, ўша самимий инсонларнинг меҳрларини ҳануз соғинаман.

Мен ўзбек ерида туғилдим, ўзбеклар орасида вояга етдим ва ўзбек саҳнасида бахтимни топдим. Шу халқ, шу миллатнинг дарди не бўлса, менинг дардим шул. Худди кечагидек эсимда: Юнус Ражабий раҳматли, бир куни репетиция пайтида, Бертахон, бу сиёсатбозлик деб мақом санъатига путур етмаса, деб кўнглим доим ғашланади, дегандилар... Қаранг, шундай ёруғ замон келди, Ўзбекистон мустақил давлат бўлди. Бугун у ўз қадриятларига, ўз тилига эга ватан. Ўткинчи қийинчиликлардан чўчимаслик керак, бу фоний дунёда нималар ўтмайди.

Қирқ йил элга, мана шу ватанга хизмат қилиб, олқишга, ҳурматга сазовор бўлдим. Ўша пайтлар ҳам, ҳозир ҳам ўзбек тупроғидан ўзга тупроқни орзу қилмадим. Шўро замонида хорижга чиқиш деган гаплар йўқ эди. Мустақиллик шарофати билан алоқалар йўлга қўйилиб, бизлар ҳам четга чиқадиган бўлдик. Шунча йиллик умрим давомида хориж нима билмагандим. Ўтган йили Канадада бўлдим. "Муножот"ни ўша ерда ҳам билишаркан. Бертахоним келибди, деб ҳамма ўзбеклар йиғилишиб, "Муножот"ни айтиб беришни илтимос қиларди. Айтдим, ажиб бир ҳис билан куйладим... Хориждаги юртдошлар йиғлаяпти. Нега? Юртни қўмсаб, албатта. Мен йиғлаяпман, нега, Тошкентни, она юртимни, унинг меҳнаткаш, оқ кўнгил одамларини соғиниб. Қўшиқ тугагач, кутилмаган таклиф бўлди. Ўша Канадада истиқомат қиладиган ўзбеклар: "Бертахон, шу ерда қолинг, бизнинг қизларимизга мақом санъатини ўргатасиз, устозлик қилинг, сиз хоҳлаган жойдан уй, хоҳлаган машина сизники бўлади" дейишди. Мен кулдим. Бир зум ўтгач, жавобим қуйидагича бўлди: "Сизларга раҳмат, лекин мен Ўзбекистонда туғилдим, мени ўзбек саҳнаси, ўзбек санъати Бертахоним қилиб, дунёга танитган экан, мен бу заминдан, она юртдан, халқимдан жудоликда яшай олмайман..."

Байрам арафасида йўқлаганликларинг учун минг бора раҳмат. Фурсатдан фойдаланиб, ҳамкасбларимни, ўзбек заминида яшаётган барча миллат вакилларини байрам билан чин дилдан табриклайман, дўстлик ришталарининг янада мустаҳкамланишига тилакдошман.

Меҳри Олимқулова,
ЎзА мухбири.

БУХОРОДА ХАЛҚАРО КЎРИК БЎЛАДИ

Марказий Осиё мамлакатлари тиббиёт ходимларининг "Ҳамшира-94" халқаро кўрик-танлови шу йилнинг октябр ойида Бухоро шаҳрида ўтказиладиган бўлди. Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи марказий қўмитаси, Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Бухоро вилояти ҳокимлиги томонидан тузилган ташкилий қўмита халқаро тадбирга тайёргарлик ишларини бошлаб юборди.

Халқаро кўрик-танловни ўтказишдан мақсад ёш ва истеъдодли ҳамшираларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг табобат соҳасидаги билимини янада кенгайтириш ва шу тариқа минтақада тиббий хизмат маданиятини оширишдир.

Илҳом САФАР,
(ЎзА)

Истиқлолнинг 3 йиллигига

1994 йил 1 сентябрь

ИЛ-114 синовдан ўтмоқда

ҚУЁШ айни тиккага келган пайт. Ҳамма ўзини сояга урган. Фақат янги тайёр бўлган самолётлар қўйиладиган майдондагина одамлар елиб-югуришади. Улар ИЛ-114 самолётини иссиқ иқлим шароитида синовдан ўтказишга тайёрлашмоқда. Аслини олганда, бу самолёт қисмлари ердаги синовлардан муваффақиятли ўтган. Энди қирқ даражали иссиқ шароитида синов парвозлари қолган, холос.

Ёнилғи қуядиган машина ИЛ-114 га яқинлашади. Фойдаланиш бўйича муҳандис Михаил Седов парвоз олдидан қилинадиган ҳамма ишларнинг бажарилганини текшириб, хурсанд бўлади. Чунки, бугун ҳарорат кутилганидан ҳам юқори. ИЛ-114 дек ҳаво лайнери учун эса бу айни муддао.

— Ўтган қишда Ёқутистонда қирқ даражали совуқда самолётни синовдан ўтказдик,— дейди у,— Мана энди Тошкентга учиб келдик, мақсад — самолётни иссиқ иқлим шароитида ҳам имтиҳон қилиб кўриш. Ҳозирча, омадимиз келиб турибди — кунлар иссиқ. Дарвоқе, бу — тошкентлик самолётсозлар томонидан йиғилган биринчи самолёт, 150 соат парвоз қилишга, 127 марта қўнишга улгурди.

Ҳақиқатан ҳам бу — Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари қўли билан яратилган биринчи серияли самолёт. Ҳозир унда ёзги иқлим шароитидаги синовлар дастури амалга оширилмоқда. Бошқа иккита ИЛ-114 да эса учувчилик-мавсумий асбоб-ускуналари ҳамда самолётнинг аэродинамик хусусиятлари текширилмоқда. Фақат бутун синов дастури бажарилиб, маълумотлар қайта ишланиб, таҳлил қилиниб, аниқланган нуқсонлар бартараф этилганидан сўнггина учишга яроқли эканлиги ҳақида сертификат берилади. Бу тошкентлик самолётсозларга жаҳон авиация бозорига чиқиш имокнини беради.

ИЛ-114 самолётини синовдан ўтказишда қатнашиш учун Москвадан махсус бригада Тошкентга ташриф буюрган. Унга Вадим Смирнов бошчилик қилмоқда.

— Машина жуда яхши, тежамли,— дейди Вадим Владимирович.— Буниси Тошкент — Москва, Москва — Тошкент йўналишида қўнимсиз тўртинчи парвозимиз. Самолётни синаш учун Москвадан Ёқутистонга парвозимиз чоғида фақат бир марта Омскка қўниб ўтдик. ИЛ-114 парвоз давомида учувчилик-техник жиҳатдан сифатли, турли метеорологик шароитларда ишончли эканлигини намойиш этди. Шундай қилиб биз декабрь ойигача синов дастурини ниҳоясига етказиш ва учишга яроқлилиги ҳақидаги сертификатни олишни режаламоқдамиз. Кузда эса ИЛ-114 Буюк Британиядаги авиасалонда намойишга қўйилади.

...Самолётга ёнилғи қуйиб бўлинди. Хизмат кўрсатган синовчи-учувчи Игорь Зокиров, синовчи-учувчи, Давлат илмий-тадқиқот институти вакили Сергей Завалкин, инженер-синовчи Владимир Титов ИЛ-114 бортига кўтариладилар. Трубопарракли двигателлар ўт олади, олти куракли паррак шовқинсиз ишга тушади. Дарвоқе, ИЛ-114 ёрдамчи куч қурилмасига эга бўлиб, у двигателни аэродромдаги электр қуввати манбаларидан фойдаланмай ўт олдириш имконини беради. Паррак кураклари эса парвоз чоғида автоматик флюгер тизими вазифасини ўтайди.

Самолёт учиш йўлагига бурилиб, бир зум тўхтайди, сўнгра бироз елиб бориб, самога кўтарилади ва тезликни ошириб, баланд тоғлар сари йўл олади. ИЛ-114 салонида ёзиб олувчи турли қурилмалар, компьютерлар, синов аппаратлари ўрнатилган. Самолёт тизимлари — сунъий ҳаво ҳосил қилиш, гидравлика, ёнилғи, электроник ускуналар иссиқ иқлим шароити ва юксакликда ўзларини қандай "тутишади"? Дастурда 20 та парвоз назарда тутилган. Парвоз чоғидаги бутун ҳолат ерга қўнилгач, дисплейнинг рангли экранларида жонлантирилиб, таҳлил этилади, тадқиқ қилинади.

Бир соатдан ортиқ парвоздан сўнг ИЛ-114 муваффақиятли қўнди. Мутахассислар двигател, борт ускуналари ва самолётнинг бошқа тизимларини аввалига шундоқ кўздан кечиришди, сўнгра ёзиб олувчи қурилмалардаги маълумотларни текширишди. Давлат илмий-тадқиқот институти вакили Владимир Ценевич ўз ёрдамчилари билан қўлларига дафтар ва қалам олишиб, борт компьютерлари рўпарасига ўтиришди. Индикаторнинг рангли экранида самолёт тизимларининг турли ҳолатдаги иши тўғрисидаги маълумотлар пайдо бўлди. Бундан ташқари Владимир Аркадьевичнинг ўзи ҳам команда беришнинг клавишли тизимидан фойдаланиб, борт ускуналари, двигател, учувчилик-навигация тизими, ғилдирак қисмларининг учишдан то қўнишгача бўлган хоҳлаган пайтида қандай ишлагани ҳақида ахборот олиши мумкин.

Ҳаммаси аниқ қайд этилган. Ҳатто, самолёт ташқарисида ва ичида ҳаво ҳароратининг ўзгариш жадвалини ҳам кўриш мумкин. Бир сўз билан айтганда, ахборотни акс эттирувчи, сигнализация ва борт тизимини бошқариш органларининг ҳаммаси бирлаштирилган. Компьютернинг кенг "хотираси" ҳаммасини "эслаб" қолади, мутахассислар эса солиштирма таҳлил қилиб, хулоса чиқаришса бас.

— Самолётнинг бутун тизими ишончли ишлайди,— дейди куч қурилмалари бўйича етакчи муҳандис Юрий Васильевич Сомин.— Шу жумладан двигатель ҳам. Майда нуқсонлар эса шу заҳотиёқ эътиборга олиниб, бартараф этилади, уларнинг қайта такрорланмаслиги учун ҳамма чоралар кўрилади. Учишга яроқли эканлиги тўғрисида сертификат олиш учун ҳужжатларни тақдим этиш чоғида ҳамма синов парвозлари пайтидаги маълумотлар ҳисобга олинади, айрим асбоб ва буюмларнинг ишлаш муддати чекланиши, ишлаб чиқувчиларга эса уларни такомиллаштириш таклиф этилиши мумкин. Масалан, ИЛ-114 ни иқлимий синовдан ўтказиш натижаларига қараб, учишга яроқлилиги тўғрисидаги сертификатга шундай ёзиб қўйилиши мумкин: 35 даража совуқ ва 40 даража иссиқ шароитида фойдаланишга руҳсат этилади. Ва машинани такомиллаштириш ишлари давом эттирилсин.

Тошкент самолётсозлари яратган ИЛ-114 лайнери Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоасининг республика Мустақиллиги уч йиллигига совғасидир.

А. КАШАПОВ,
"Халқ сўзи"нинг жамоатчи мухбири.

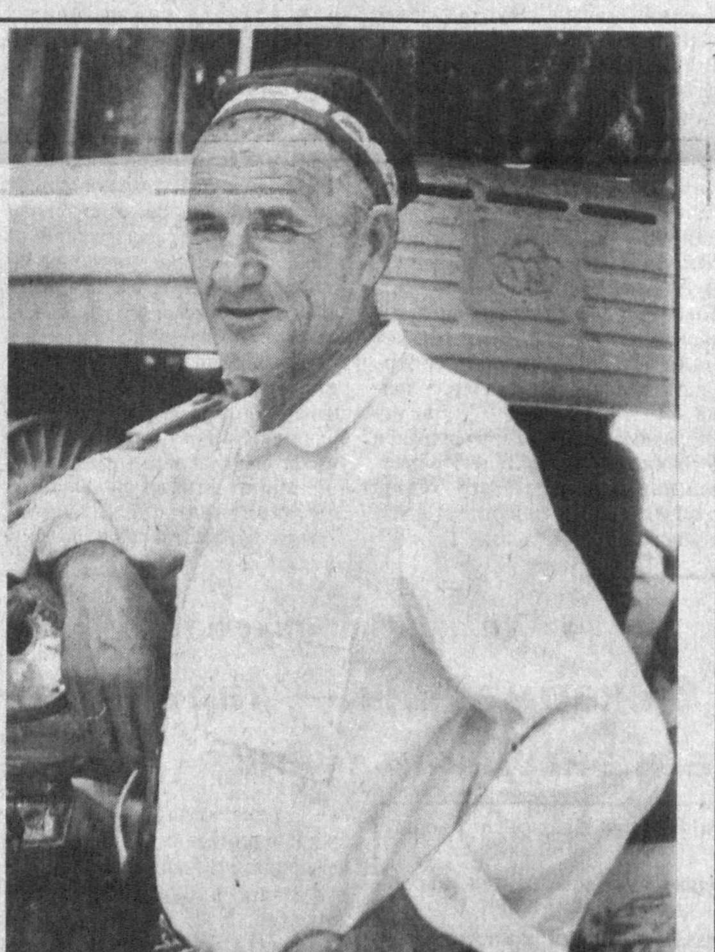

Мамазокир Обидов номли жамоа хўжалиги Қува туманидаги илғор хўжаликлардан саналади. Хўжалик деҳқонлари қир-адирликдаги 583 гектар ердан 35 центнердан пахта ҳосили олиш учун астойдил курашмоқдалар. Мусажон ака Бадалов чорак асрдан буён хўжаликда бригада бошлиғи бўлиб ишлаб келмоқда. Мусажон ака бошқараётган бригада аҳли мустақиллигимизнинг уч йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилда 77 гектар пахта майдоннинг ҳар гектаридан 33 ўрнига 40 центнердан ҳосил йиғиб олиш учун ҳаракат қилишмоқда. Шу кунларда жамоа аъзолари ғўзаларни агротехника талаблари асосида ўстириш, ҳосилга ҳосил қўшиш учун курашаяптилар.

Суратда: ёшлар устози, моҳир пахтакор Мусажон Бадалов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

ОДАМ АТОДАН ҚОЛГАН НЕЪМАТ

Деҳқонларимиз ғалладан 1 миллион 700 минг тоннадан ортиқ ҳосил олганликлари ҳақидаги хабар кўпчилик қатори мени ҳам қувонтирди. Зеро, уйида ғалласи бор одамнинг кўнгли тинч бўлади. Одам атодан мерос қолган бу муқаддас неъмат ҳар қанча эъзозга лойиқ.

Ота-боболаримиз асрлар давомида мана шу заминда деҳқончилик қилиб, дон етиштириб келганлар. Энг оғир йилларда ҳам бу ўлкага четдан ҳеч ким ғалла олиб келмаган. Чунки асосий экинлар буғдой ва арпа бўлган. Пахта эса эҳтиёжга қараб экилган. Хўш, биз қачондан бошлаб донни четдан келтира бошладик? Бунинг сабаби нимада?

Пахта яккаҳокимлигининг илдизи мустамлакачилик даврига бориб тақалади. Чор Россияси Туркистонни истило қилганидан кейин бу ерни қимматбаҳо хомашё — пахта етиштириладиган юртга айлантириш учун астойдил интилди. Чунки бу ўлкада қадимдан пахта ўстирилган, иқлим шароити ҳам шунга мос, қолаверса, деярли текин ишчи кучи мавжуд. Россия марказидаги мануфактураларга эса арзон пахта ниҳоятда керак. Туркистонни улкан пахта майдонига айлантириш режаси йилма-йил қатъият билан амалга оширила бошлади. XX аср бошларидаёқ Сибирдан Туркистонга темирйўл ўтказиш масаласи кўтарилди. Бунда, албатта, аҳоли эҳтиёжи эмас, балки биринчи навбатда Туркистонга Сибир ва Еттисувнинг арзон ғалласини олиб келиш, маҳаллий ерларни эса донли экинлардан бўшатиб, пахта экишга ўтказиш кўзда тутилган эди. 1914 йилда Санкт-Петербург шаҳрида босилган "Азиатская Россия" тўпламида шундай сатрларни ўқиймиз: "Бўлажак Еттисув йўли атрофидаги ҳудудларда 28 миллион пуд ортиқча ғалла бор. У ердан Туркистонга ҳеч бўлмаганда 20—22 миллион пуд ғаллани олиб келиш 400 минг десятина ерни пахта экишга ўтказиш имконини беради..."

Бундай мустамлакачилик сиёсати шўролар даврида ҳам давом эттирилди. Пахта майдонлари йилма-йил кўпайтириб борилди, донли экинлар билан бирга сабзавот ва полиз экинлари ҳам камайди, ширин-шакар мевали боғлар нобуд қилинди.

Тарихдан маълумки, ҳар қандай экиннинг яккаҳокимлиги деҳқончиликкка жиддий зарар етказади. Агар ўқиган бўлсангиз, асримиз бошларида АҚШнинг жанубий штатларида пахта экиш оммавий тус олган. Лекин, пахта плантациялари соҳибларининг ҳам, унда ишловчиларнинг ҳам бири икки бўлмаган.

Бизни ҳалокатли хатодан истиқлол қутқарди. Уч йил ичида неча ўн йилларга арзигулик қадамлар қўйдик. Асрий қадриятлар, анъаналарнинг тикланиши билан бирга қишлоқ хўжалиги ҳам халқимиз эҳтиёжини қондиришга қаратилган йўналишга бурилди. Қадим Туркистон замини яна боғ-роғларга буркана бошлади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўтган йили сентябрь ойида чиқарган "Суғориладиган ерларда дон маҳсулотлари ҳосилини ошириш чоралари тўғрисида"ги қарор бу борада муҳим аҳамиятга эга бўлди. Яқин йиллар ичида донга бўлган эҳтиёжимизнинг катта қисмини ўзимиз қондиришимиз зарур. Бу масаланинг аҳамиятини юртбошимиз қайта-қайта таъкидламоқда.

Албатта, ҳеч бир давлат аҳоли эҳтиёжлари учун зарур бўлган барча маҳсулотларни ўзида ишлаб чиқара олмайди. Шу маънода уч туркий республика — Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон ўртасидаги ўзаро аҳдлашувларни, иқтисодий бирлашувни қутлаш лозим. Бу минтақа энг зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан бемалол ўзини ўзи таъминлай олади. Яқин йилларда қадим Туркистон ўзининг шаън-шавкатини, довруғини тиклашига шак-шубҳа йўқ. Илоҳим, бу кунларни кўриш барчамизга насиб этсин.

Носир МУҲАММАД,
(ЎзА)

• Истиқлол шарофати

ҲАМКОРЛИК ДОИРАСИ КЕНГАЙМОҚДА

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, халқаро миқёсда кенг кўламли ишлар олиб борилмоқда. Айниқса ташқи сиёсий давлат идораларининг фаолиятини, дипломатияни ва ташқи иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш борасида талайгина ижобий натижаларга эришилди.

Бу йил ўзининг тўртинчи ёзги мавсум ўқишларини давом эттираётган Тошкент Давлат иқтисодиёт университети қошидаги республика олий ўқув юртлариаро бизнес мактабининг қисқа тарихи бунга мисол бўла олади. Уни ташкил этиш ташаббускорлари — АҚШнинг Арканзас штатидаги Оачита университетининг профессори Аллесен Кинг ва ТошДИУ ректори, Ўзбекистон ФАнинг мухбир аъзоси, профессор Саидаҳрор Ғуломовлар имзолаган шартномага асосан 1991 йил ёзида иқтисодиёт университетининг Тошкент вилояти Бўстонлик тумани Юсуфхона адирларида жойлашган ёзги дам олиш оромгоҳида бизнес макатбининг биринчи ўқиш мавсуми бўлиб ўтганди. Унинг якуни сифатида америкалик олимлар махсус (TOEFL) тест синовларини муваффақиятли топширган 20 та талабани Оачита университетига дастлаб бир йиллик ўқишга таклиф қилишувди.

Иқтисодиёт университетининг бугунги ҳамкорлик доираси янада кенгайган. Эндиликда бизнес мактабида дарс бериш ва талабалар орасидан энг лаёқатлиларини хорижда ўқитишга танлаш синовларига нафақат АҚШнинг Оачита университетидан балки Гарвард, Тафт, Харден-Сименс, Охае университетларидан, Буюк Британиянинг Ноттинген университетидан, Олмониядан, Австриядан ва бошқа бир қатор давлатлардан ҳам профессор-ўқитувчилар ташриф буюрмоқдалар.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, Тошкентда жойлашган чет мамлакатлар элчихоналари, ваколатхоналари ходимлари ҳам дам олиш кунлари дарс бериш учун бизнес мактабига кела бошладилар. 1992 йилда 15 талаба, 1993 йилда 32 талаба турли дастурлар бўйича хорижий мамлакатларга ўқишга юборилди. Улар борган жойларида халқаро муносабатлар, макро ва микроиқтисодиёт, компьютер илми, маркентинг ва реклама, молия ва банк фаолияти каби соҳалардан таълим оладилар. Америкалик ва бошқа хорижий мутахассисларнинг фикрича Ўзбекистонлик талабаларнинг билим даражаси чакки эмас. Масалан, Фарида Қурман-баевага статистикадан, Феруза Ҳайдаровага бухгалтерия ҳисоби фанидан АҚШ университетларида дарс олиб бориш ҳуқуқи берилган. Ўзбекистонлик ёш олим Амир Боймирзаев эса АҚШнинг Охае университетида докторлик диссертациясини ҳимоя қилди. Н. Қаландаров, Н. Сатторов каби салоҳиятли ёшлар Мичиган штатидаги университетда номзодлик диссертациясини ҳимоя қилиш арафасида.

Эътиборга молик яна бир томони шундаки хорижда, жумладан АҚШда таълим олаётган ёшларнинг 50 фоиздан кўпроғи ўша мамлакатлар ҳисобидан, ҳатто 10 талаба АҚШнинг Президент дастури ҳисобидан ўқимоқдалар. Ўзбекистондаги Навоий тоғ-металлургия комбинати, "Ўзбеколтин", "Ўзбекистон қора металлургия" уюшмалари ҳам бу иқтидорли ёш мутахассисларга ҳомийлик қилмоқда.

• Қилмиш-қидирмиш

ҚУВОНЧИ УЗОҚҚА БОРМАДИ

Тошкентнинг Шимолий вокзалида йўловчининг халтасини ўмарган ўғри омадим келди, деб хурсанд бўлган эди. Чунки, халтада қарийб бир ярим минг сўм ва йигирма минг россия рубли бор экан.

Бироқ, ўғрининг қувончи узоққа бормади. Транспорт милицияси ходимлари уни қўлга олишди. У Янгийўл туманидан экан, илгари ҳам ҳуқуқ-тартибот ходимларида шубҳа туғдиргани аниқланди.

Пул эгасига қайтарилди. Ўғри эса қонунга мувофиқ жазосини олади.

ЎҒРИ ФОШ ҚИЛИНДИ

Конимех туманида истиқомат қилувчи аёлнинг меҳнат таътили пайтида уйини ўғри уриб кетибди. Хонадонда ҳеч нарса қолмаган эди. Милиция ходимларининг оператив-қидирув ишлари натижасида ўғри ушланди. Ўғирланган моллар унинг уйидан топилди ва эгасига қайтариб берилди. Ўғри эса қонунга мувофиқ жиноий жавобгарликка тортилди.

ЎЙЛАСАНГИЗ БЎЛМАСМИДИ?

Тошкентдаги мактаблардан бирининг бешинчи синфида ўқийдиган қизалоқ уйидан хонаки тўппонча топиб олди. Синглиси билан ўйнаб туриб, тўппонча тепкисини босиб юборди. Бахтга қарши, қурол ўқланган экан. Оқибатда ярадор бўлган беш яшар болани касалхонага етқизишга тўғри келди.

Иккала қизалоқ ҳам бу фожеани умрбод унутмайди. Ота-оналар "ўйинчоғи" жуда қимматга тушди. Бу воқеа хусусида жиноий иш қўзғатилди.

(ЎзА мухбири).

● *Шу куннинг гапи*

ФЕРМЕРНИНГ ФИҒОНИ ФАЛАККА ЧИҚДИ. НЕГА?

"САМАРҚАНДҚУДУҚ" ижара-ширкат уюшмасида фермерлар аҳволи билан танишаётган эдик. Маъмуриятдагилар "Қишлоқдаги фермерларни қўяверинг, кимсасиз оролчада ферма тузиб, катта иш қилаётган Шукур аканинг аҳволидан хабар олсангиз бўларди", деб қолишди.

Ўша ёққа йўл олдик. Жиззах тумани ҳокимининг муовини Муртазоқул Эргашев бизга ҳамроҳ бўлди. Борганимизда Шукур ака "тутаб" турган эканми, бирдан оловланиб, фиғони фалакка чиқиб кетди.

— Фермер ҳолидан ҳам хабар олувчи топиларкан-ку,— деди у киши йиғламсираб.

Наҳотки, бу одамнинг дарди шунчалик оғир бўлса, деган хаёл кечди кўнглимиздан.

— Тинчликми, Шукур ака, ҳол-аҳвол ҳам сўрашмай, ҳасратдан бошладингиз,— ҳазиллашдик.

— Э, нимасини айтасиз, мухбир келди деб эшитиб, ўзим жўнай деб турувдим, яхши келиб қолдинглар, зора дардимни тўкиб, енгил тортсам, икки йиллик сарсончилигимга чора топилса.

— Нима оворагарчилик, билсак бўладими?

— Ҳозир,— деди-ю, Шукур ака ичкарига кириб, қора сумка олиб чиқди. Ичидан бир даста қоғоз олиб, бизга узатди.— Дардим шу ерда ёзилган, аввалдан ёзиб қўйганман, лекин жўнатишга юрагим дов бермай турувди.

Қоғозларни варақлаб кўрдик. Ҳужжатлар орасидан "Халқ сўзи"га ёзилган ариза чиқиб қолди. Воқеа ойдинлашуви учун ариза баёнини батафсил келтиришни лозим топдик:

"1992 йилда фермер бўлиб, элимга нафим тегсин, деб ўн фарзандим ва уларнинг онаси билан маслаҳатлашиб, вилоят йўл бошқармаси тасарруфидаги ташландиқ чўчқахонани бир миллион 548 минг сўмга сотиб олдим. Кимсасиз тўқайзорда пашшага таланиб, мол-қўй боқабошладик. Шу биноларни хусусий қилиб олиш учун вилоят хусусийлаштириш бошқармаси бошлиғи Аброр Каримовга бир йил қатнадим. У ҳужжатингиз тўғри эмас, деб ишни асоссиз чўзаверди. Охири мендан "шапка" сўради. Бермасам бўлмайди, кўп кетганнинг бири, деб ўнта қўйни сотиб, 4 минг сўм олиб бориб бердим. Иш бирдан юришиб кетди. Аброр Каримов ҳужжатларимни туман хусусийлаштириш бўлими бошлиғи Норпўлат Акромовга жўнатганини, у тез ҳал қилиб беришини айтди. Норпўлат ҳам роса бир ярим йил овора қилгач, "папкамни" қайтариб берди. Нарх ошиб кетган, вилоятга боринг, деди. 1994 йил февралида ноилож яна Жиззахга бордим. Аброр Каримов мени қабул қилмади. Бир вақт Авазов деган муовини ҳуқуқшуноси билан хонасига чақирди. Киришим билан ҳисоблаш машинкасида алланималарни ҳисоблагач, кулимсираб "дардини" айтди. "Молхонани охирги нархда баҳолаб берадиган бўлсак сизга жабр бўлиб кетади, эски нархда чиқариб бериш учун бир эришингиз керак" деди. Мен майли ука, пулим йўқ, учта қўчқор бераман дедим. У кўнмади, қани сўраб чиқайчи, деб Аброр Каримовнинг олдига кириб кетди. Бир маҳал чиқиб, бўлмас экан, 8 миллион берасиз, деди. Жоним чиқиб кетди, бошлиғининг олдига қандай отилиб кирганимни билмайман, нима десам дедим. У бўлса дангалига "қаерга борсанг бор...", деб айтди. Юрагим тўхтаб қолай деди, афтода ҳолда зўрға болаларим олдига қайтиб келдим. Алам қиларкан кишига, чорак аср раҳбарлик қилиб, ўн фарзандли, 34 неварали бўлган чоғда элга нафим тегармикан деган ўйда ҳовли-жойимни, кампиримга "Қаҳрамон она"лиги учун берилган машинани сотиб, бир ташландиқ чўчқахонани олиб ишлаётган бўлсам-у, уни расмийлаштиролмай, икки йил саргардонлик устига ҳақорат эшитсам. Ахир мен ўғирлик қилаётганим йўқ. Меҳнатимни яхшилар кўриб, билиб туришибди. Туман ҳокими Муқим Ҳасанов молхонага икки марта келди. Зўр иш бошлабсиз, ёрдам берамиз, деб кетди. Кейин сотиб олишимга қарор чиқариб берди. Хўжалик раҳбаримиз Сафар Назаров бўлса кунора келади, қўлидан келган кўмагини беради. Фақат хусусийлаштириш идорасидаги тўраваччалар ишимизни тан олмаяптилар. Охирги нажот сизлардан, ёрдам беринглар".

Ҳоким муовини билан аризага илова қилинган ҳужжатларни кўриб чиқдик. Иброҳим Зуфаров имзо чеккан вилоят йўл хўжаликларини мувофиқлаштириш кенгашининг 1992 йил 2 декабрдаги 78-П рақамли қарорининг биринчи бандида "Пахтакор автойўл бўлими ҳисобида турган ёрдамчи хўжалик биносини фойда келтирмаётгани учун "Андагин" кичик корхонасига сотилсин", дейилган (Шукур аканинг фермер хўжалиги "Андагин" номли бўлиб аввал кичик корхона тарзида очилган экан).

Шу қарорнинг иккинчи бандида бино ва ускуналарнинг нархини аниқлаш учун комиссия ва топшириш далолатномасини тузиш Пахтакор автойўл бўлими бошлиғи З. Турғунбоевга юклатилган. Шу қарор асосида йўл бўлимида бош механик И. Турсунбоев, бош ҳисобчи А. Раймов, касаба уюшмаси раиси С. Коренкова, йўл ишчиси С. Бойсиновлардан иборат комиссия тузилган. Комиссия аъзолари мазкур бино ҳамда ўн саккиз турдаги ускуналар, ҳатто, силос чуқури, йўлкаларгача баҳосини аниқлаб, жами 1 миллион 548 минг сўмлик мулкни "Андагин" кичик корхонаси бошлиғи Шукур Абдуваҳобовга бирма-бир кўриб топширган-ликлари ҳақида далолатнома тақдим этганлар.

Яна бир қоғозда юқорида қайд этилган пул маблағи вилоят автойўл бошқармасининг Пахтакор бўлими ҳисобига келиб тушганлиги ҳақида имзо ва муҳр босилган.

Ана шу катта-кичик расмий ҳужжатларга таяниб, бу ташландиқ бинолар ва у жойлашган ўн гектарлик мутлақо фойдаланилмай ётган ерлар Жиззах тумани ҳудудида бўлгани сабабли, туман ҳокими ўзининг 1993 йил 6 январдаги қарори билан "Андагин" ихтиёрига берган.

Фермер қўлидаги бу ҳужжатларни бир-бир кўриб, ўйланиб қоласан киши. Наҳотки, улар хусусийлаштириш идоралари учун ҳеч нарсага арзимаса?

Воқеага аниқлик киритиш мақсадида вилоят хусусийлаштириш бошқармасида бўлдик. Минг афсуски, бошлиқ муовини Анорбой Авазов, ҳуқуқшунос Ҳожибек Ортиқовлар ишдан бўшаб кетишган экан. Ҳозир қаерда эканликларини ҳеч ким айтмади.

Шундан сўнг бошқарма бошлиғи Аброр Каримовга учрашдик. Бошлиқ фермер тақдим этган ҳужжатлар "папка"сини кўрсатди ва у 1991 йилнинг февраль, ноябрь ойларидаги Ўзбекистон Республикасининг тадбиркорлик ва мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ҳамда хусусийлаштириш тўғрисидаги қонунларига мос келмаслигини айтди.

— Абдуваҳобов сизга кўп марта мурожаат қилган-ку, қандай ҳужжатлар тақдим қилишини унга айтмаганмисиз?— деб сўрадик бошлиқдан.

— Аввало, кўп марта эмас,— деди бошлиқ Абдуваҳобов ёзган аризани кўрсатиб. Аризада фермер имзоси ёнига 1994 йил 14 январь деб ёзиб қўйганини кўрдик. Иккинчи марта Абдуваҳобов туман хусусийлаштириш бўлими ишини ҳал қилиб бермаётгани хусусида 1994 йилнинг 19 февралида билдиришнома ёзибди. Ушбу арз асосида бошлиқ муовини А. Авазов, молия-ҳуқуқ бўлими бошлиғи У. Абдураҳмонов, туман хусусийлаштириш бўлими бошлиғи Н. Акромов, ҳуқуқшунос Х. Ортиқовлардан иборат комиссия тузилиб, иш моҳиятини ўрганиб чиқиш топширилибди. Комиссия ўзининг 24 февралдаги қарорида фермер Ш. Абдуваҳобовнинг барча даъволари асоссиз экани таъкидланиб, ҳужжатлар қонун даражасида расмийлаштирилиб, фермер аризаси бошқармада қайд этилгандан кейингина мулк давлат комиссияси орқали қайта баҳоланиб, унга берилиши лозимлиги хусусида якун чиқарган.

Бир сўз билан айтганда, арзимас келишмовчиликлар туфайли икки томон ҳам бир-бирини тушунмаётгани, тўғриси тушунишни хоҳламаётгани аён бўлди. Бошқарма бошлиғи Аброр Каримовнинг айтишича, давлат мулкини сотишда ўзбошимчалик қилишга ҳеч қандай корхона раҳбарининг ҳаққи йўқ, пул корхона чўнтагига эмас, давлат хазинасига тушиши керак экан. Ҳатто, у мулк хусусийлаштирилмасдан олдин қарор чиқаришга ҳокимнинг ҳам ваколати йўқлигини айтди.

Энди фермер Шукур Абдуваҳобовнинг даъвосига қулоқ тутинг:

— Мен бу мулкни сотиб олганимда хусусийлаштириш идораларининг ўзи йўқ эди. Бугун эса янги нархларда қайта баҳолатадиган бўлсам, катта зарар кўраман.

Фермернинг бугунги аҳволини қанча тушунтирмайлик, унга ёрдам бериш лозимлигини айтмайлик, Аброр Каримов ўзининг охирги сўзида қатъий туриб олди:

— Қаерга борса борсин, қонун олдида мен ҳақман, агар кўнмаса бошқача чора кўришга ҳам мажбурман.

Биз "бошқача чора" кўрилиб, бу жойларнинг фермер ихтиёридан зўрлик билан тортиб олинишини сира истамасдик. Чунки, унинг оиласи қай шароитда, қандай қийин аҳволда кун кечириб, собиқ аэропорт ҳудудидаги икки зовур ўртасида жойлашган эгасиз оролчада мол боқаётганини кўрдик. Бир томондан юрагимиз ачиди, иккинчи томондан ҳавасимиз келди.

Шу йилнинг июнь ойида фермер хўжалик сифатида рўйхатдан ўтганига қарамай, моллар сонини 15 тага, қўйларни 50 тага етказибди. Хўжалик билан маҳсулот топшириш бўйича бу йилга шартномаси бўлмаса ҳам мустақилликнинг уч йиллиги шарафига бир тонна гўшт топширишини айтди.

Бизнингча, Шукур акадек ва унинг умр йўлдоши Марҳамат аядек қариликни тан олмай, эл-юрт учун фидойилик кўрсатиб ишлаётган тадбиркор кишиларнинг айтишга арзимас жузъий камчиликларини маҳкам ушлаб олиб, улардан таъмагирлик қилиш, қонунни рўкач қилиб, хайрли ишларига тўғаноқ бўлишнинг ўзи аслида қонунни бузишдир. Фақат буни хусусийлаштириш идораларида ўтирган масъул ходимлар тўғри тушунишлари керак. Улар бир зум жаҳл отидан тушиб, ёрдам қўлларини (беғараз) чўзсалар фермернинг иши юришиб кетиши муқаррар.

Ҳайитбой НАБИРАЕВ
"Халқ сўзи" мухбири.

● *Сиз кутган учрашув: ХОЛИҚ ХУРСАНДОВ*

"Йўқ, "Шалола"ни ҳеч ким тарқатолмайди!.."

— Бойсуннинг нимасини яхши кўрасиз?

– Энди ўзингиз биласиз, Бойсун майдагина жой. Шундай бўлса ҳам одамлари бир-бирига ўхшамайди. Биласизми, Бойсунда... уруғлар кўп. Улар бино бўлгандан бери маҳалла маҳалла яшайди. Бири-бири билан аралаш-қуралаш бўлиб кетмаса ҳам замоннинг ўзгариши билан бир-бирига қиз беради, келин олади. Ҳозир Бойсунда Россиядан келган келинлар бор.

— Бегонасирамайдими?

– Қаёқда, ғирт бойсунлик бўлиб кетишган.

— Тараққиёт, борди-келдиларнинг қуюқлашуви уруғларни, қонларни ҳам бир-бирига аралаштириб юборди...

– Одамлар тобора катта ҳақиқатни англаб етяпти. Илгарилари, яъни шўро замонида бизга тақдим этилган китобларни ўрганар эдик. Ҳозир эса ўзимизга керак бўлган китобларни ўрганаётирмиз. "Оллоҳдан ўзга илоҳ йўқ" деган ҳақиқатни англаб етмоқ учун ҳам... Ана шу нарсанинг ўзи ҳамма нарсани жой жойига қўяди. Ўзбекистоннинг мустақиллиги миллатни ҳақиқат сари юзлантирди. Ана шунинг ўзи жуда катта инқилоб. Ана энди Навоий бобо ёзганларидек, Семуруғнинг васлига етмоқ учун... яшаш мумкин.

Бунинг учун эса тоғ ошиб, осмонга учиш шарт эмас. Чунки Семурғ... юракда! Юракка етмоқ учун тоғни тешиш шарт эмас.

— Демак...

– Яна Навоий бободан Шайх Саънон қиссасини эсланг. Одамзод пешонасига ёзилганини кўришга маҳкум этилган.

— Демак, "Пешонангга ёзганидан айрилма, ёр", деган қўшиқда гап кўп экан-да?

– Ўзингиз биласиз, шоир ҳамма нарсадан таъсирланаверади. Ёзилган пайти "Пешонангнинг ёздиғидан..." эди. Сўнг ўзгартириб юборишди. "Ёздиғ" эса, ўзингиз биласиз, туркий сўз.

— Шу қўшиқни биринчи бўлиб сиз айтган экансиз. Аммо буни ҳеч ким билмайди.

– Мана сиз билар экансиз-ку?!

— Йўқ, менинг шу гапим тўғрими?

– Усмон шеърни ёзди, ёзибоқ менга берди. Кечқурун базм бор эди. Ўша базмда Холиқ акангиз шу қўшиқни айтди. Бор гап шу!

— Оҳанг-чи?

– Одам қандай бўлса, оҳанг шундай бўлади. Шунинг учун ҳеч ким Комилжон Отаниёзов бўлолмайди.

— Комилжон Отаниёзовнинг нимаси зўр?

– У кишининг зўрлигини мендан кўра ўзингиз яхши биласиз. Аввал ўзингиз айтинг-чи.

— Мен айтсам... Биласизми, мен у кишини эшитсам кўкрагим кенгайиб кетаберади. Сўнг... дунё тиниқлашади. Ҳатто сочларимда сезги пайдо бўлади. Кейин шиддат билан... ёшим улғая бошлайди. Агар ҳозир қирққа кирган бўлсам, қўшиқ тугагунча беш юз-олти юзга, баъзан мингга кириб кетаман. Аммо йиллар мени қаритмайди. Қўшиқ тугагандан сўнг яна шиддат билан асл ёшимга қайта бошлайман.

– Ана, кўрдингизми... Форобий бобо ҳам хасталарни мусиқа билан даволаган эдилар.

— Умуман, нега қўшиқ айтасиз?

– Сиз нега ёзасиз? Қўшиқ айтиш ҳам шундай гап-да.

— Қўшиқ айтишни кимдан ўргангансиз?

– Сиз эса ёзишни кимдан ўргангансиз?

— Ёзишни бировдан ўрганиш... мумкин эмас.

– Қўшиқчилик ҳам шундай: бировнинг изидан борсангиз, ҳеч ким бўлмайсиз. Мен бу ҳақиқатларни билганим учун эмас, шундай бўлганлиги учун айтаётирман. Соз чертиш, қўшиқ айтиш, умуман, бизнинг қонимизда бор. Укам Сатторни биласиз: Сурхондарёдан ташқарида ҳам мухлислари бор. Синглим ҳам санъатдан четда қолгани йўқ. Куёвимиз Умидни-ку айтиб ўтирмайин, Сурхондарёнинг Майкл Жексони бўлиб кетган. Кичик қизимиз Юлдуз-ку ҳамма ерда машҳур: мактабга бормасдан саҳнага чиққан.

— Ёшлигингизда ҳам худди ҳозиргидай қилиб қўшиқ айтармидингиз?

– Ёшлигида Ҳолиқ акангизнинг ҳунари кўп эди. Бирваракейига иккита институтга ҳужжат топширганман ва икковига ҳам кирганман. Бир тасодиф билан зукко тарихчининг қўлига тушиб қолдим. Ҳамма нарсани унутиб, каллани тарихга урдик. Мен айтаётган ўрис чол сиёсатдан устун турар, ана шунинг учун ҳам мен бу одамнинг ашаддий мухлисига айланган эдим. Аммо бу қисматни менга худо кўп кўрди.

— Иттифоқ парчаланиб кетишдан илгари ҳам менга тушларингизни айтиб "Бир гап бўлади!" деган эдингиз. Тушингизда болаларингизни тоғлардаги ғорларга яшириб юрганингизни ҳадик билан гапирувдингиз.

– Армияда хизмат қилаётганимда отам ҳақида ёмон туш кўрувдим. Эртасига ўйлаб ўтирмасдан "Булар отамни қўядими йўқми!" деб Иттифоқ Мудофаа вазирлигига хат ёздим. Шу хат сабаб катта текшир-текшир бўлибди. Отам Бойсуннинг бир чеккасини обод қилиб, экин-тикин эккандан кейин бу ер бошқаларнинг ҳам кўзига яхши кўриниб, ўша кунлари ерни тортиб олмоқнинг пайига тушиб юришган экан. Вазирликдан хат келгандан сўнг, ҳалиги жанжаллар босилипти. Буюк Британия сафарида юрганимизда ўғлимиз Самарбойнинг тоби қочганлигини билдим: яратганга илтижо қилишдан бошқа нарса қўлимдан келмади.

— Ҳолиқ ака, "Шалола" нафақат Сурхондарёда, нафақат Ўзбекистонда машҳур, балки жаҳонга чиққан жамоа... эди. "Шалола"нинг "ШАЛОЛА" бўлишида Сизнинг хизматларингизни ҳеч ким билмаса ҳам худо билади. Аммо у кейинги пайтларда...

– "Шалола"даги фавқулодда ички қувват унинг ўзига ёв бўлди. "Шалола" иштирокчиларининг ҳар бири бир дунё. Кейинги пайтларда "Шалола"ни республика миқёсидаги кўрик-концертлардан, байрамлардан четда қолдира бошлашди...

— Сабаби?

– Вилоятда бизнинг Иброҳимов деган каттамиз бор. У ана шу йўл билан "Шалола"ни йўқотиш, ҳеч бўлмаса, уни "тавбасига таянтириш" ниятида. Бу ҳақда у очиқ айтган.

— Лекин бу республика миқёсидаги кўрикларда Сурхондарёга шуҳрат келтириш ўрнига...

– Қизиқ экансиз, Иброҳимовга ўхшаганларнинг Сурхондарё билан нима иши бор!

— Шунга аччиқ қилиб, "Шалола"дан кетдингизми?

– Кетганим йўқ. Бойсун бадиий ҳунармандчилик фабрикасига директор бўлдим. Ҳозир, асосан дўппи тикяпмиз. Ҳеч жойда Бойсундагидай дўппи тиколмайди. Аста-аста Бойсунга хос бўлган ва фақат Бойсунда тайёрланадиган бошқа нарсалар ҳам чиқара бошлаймиз. Буларнинг ҳаммасини хорижлик сайёҳлар талаб кетишяпти.

— "Шалола", қўшиқ нима бўлади?

– "Шалола" жойида турибди. Агар шу Иброҳимовнинг тазйиқлари билан "Шалола" тарқаб кетса... Бизни ҳар қандай концертлардан четда қолдириш билан... иш битмайди. Энг муҳими, бизни, яъни "Шалола"ни халқ билади.

— Сиз қўшиқ айтсангиз Шукур Холмирзаев нега йиғлайди?

– Буни Шукур аканинг ўзларидан сўраш керак.

— Мен сўрадим. "О! о, Ҳолиқ!" — дейди.

– ...

— Айтган қўшиқларингизнинг ҳаммасини жамлаб, радиогамителевизоргами чиқарсангиз бўлмайдими?

– Шундай ҳаракатлар бир пайтлар бўлган эди. Бунинг устига, ўзингиздан қолар гап йўқ, ҳар ҳаракатдан... Аслида мен уларнинг олдига эмас, улар менинг олдимга келиши керак. Лекин телевизорда ҳам яхши, яъни инсофли йигитлар бор: мунтазам ҳамкорлик қиламиз. Кўп йиллардан бери Темурмалик Юнусов билан бирга ишлаяпмиз.

— Сизнинг оҳангларингизни билдирмасдан "ўзлаштириб" радио-телевизорларга олиб чиқишяпти...

– Бу яхши эмасми, ахир! Одам бахил бўлмаслиги керак, ривоят қилишларича, Айюб пайғамбарни қирқ йил қурт еган экан. Агар бирон қурт таналаридан ерга тушиб кетса, "Эҳ-эҳ" деб, авайлаб олар эканлар-да, этини еб ётган қуртларнинг ёнига қўшиб қўяр эканлар.

— Холиқ, ака, сиз... кимсиз?

– Мен – Ҳолиқ Хурсандовман!

— Йўқ мен сизнинг ёзувчилигингиз, табиблигингиз, тушларингизни ўнгидан келиши, қўшиқларингизнинг самовийлиги, дунёвий илмларингизнинг чуқурлиги... ҳақида сўраяпман.

– Буларнинг ҳаммаси мендан сал орқароқда юрадиган... нарсалар. Энг муҳими, булар фазилат эмас. Демак, мақтанишга сабаб бўлолмайди. Агар – "Мен – Холиқ Ҳурсандовман!" десам ҳеч ким "Бекор гап!" дея олмайди. Бу дунёда шунинг ўзи катта гап эмасми?

Тожиддин РАЗЗОҚ,
"Халқ сўзи" мухбири.

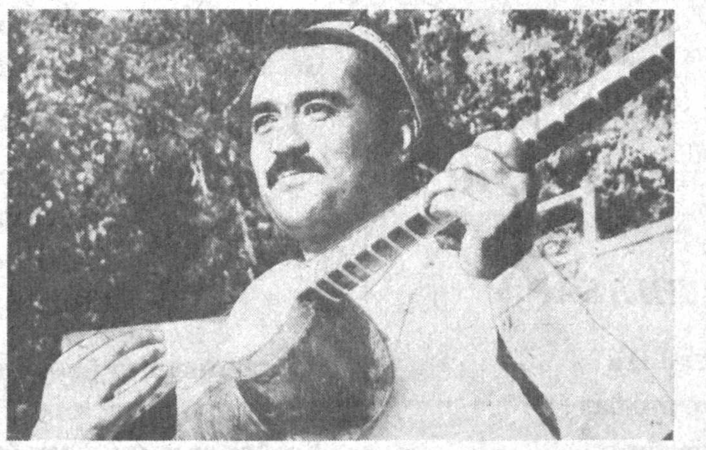

● *Хушхабарлар*

ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК РИВОЖЛАНАЯПТИ

Вилоят газ хўжалиги бошқармаси оловкорлари учун ёрдамчи хўжалик ташкил этилганлигига 10 йилдан ошди. Шу вақт ичида Задарё туманидаги кўркам жойда хўжалик қанот ёзди. Кўплаб сут ва гўшт маҳсулотлари етиштирилаяпти. Задарё газчилари ва Тўрақўрғондаги газ тўлғазиш станциясининг ходимлари узлуксиз равишда сут билан таъминланмоқда. Бошқарма ходимлари эса тез-тез гўшт олиш имконига эга бўлдилар.

Бугунги кунда ёрдамчи хўжаликда 42 бош қорамол ва 43 бош қўй бор. Ҳозир 15 бош қорамол бўрдоқига қўйилган. Хўжалик бошлиғи Ҳабибулло Ибобуллаевнинг таъкидлашича, шу йилнинг ярмида 1956 килограмм гўшт етиштирилиб, оловкорларга 18 сўмдан сотилди. 6300 литр сут етиштирилди. Хўжалик чорвадорлари келгусида соғин сигирлар сонини 20 тага етказишмоқчи.

МАҲАЛЛА ФАОЛИЯТИ КУЧАЙТИРИЛДИ

Наманган шаҳрининг 1-Май маҳалласида фуқароларнинг навбатдаги йиғини бўлди. Унда маҳалла ҳудуди кенгайиб, аҳоли сони ошиб кетганлиги боис уни бошқариш қийинлашганлигини ҳисобга олиб, янги "Бураматут" маҳалласи ташкил қилинди. Сўзга чиққан нотиқлар бу таклиф ўз-ўзини бошқаришни такомиллаштириш ва маҳалла фуқаролари ҳаётига кенгроқ эътибор беришлари кераклигини таъкидладилар. Шундай қилиб, "Бураматут" янги маҳалласи ташкил топди. Наманган шаҳридаги маҳаллалар сони эса 61 тага етди.

Т.СУЛАЙМОНОВ.

ПТ. Прима Комексиндо
КОМПАНИЯСИ
(Индонезия Республикаси)

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни ва бутун ўзбек халқини буюк байрам - Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганининг уч йиллиги билан табриклаш шарафига муяссар бўлганлигидан ғоят мамнундир.

Сизнинг мамлакатингиз уч йил муқаддам танланган йўлдан қатъийлик ва комил ишонч билан бормоқда, демократик ҳуқуқий давлат, самарали бозор иқтисодиёти ва ижтимоий адолатли жамият барпо этмоқда. Бугунги Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятининг бутун Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнаётган тенг ҳуқуқли ва нуфузли аъзосидир.

Катта байрам арафасида Ўзбекистон халқига танланган йўлда янги-янги муваффақиятлар, бахт-саодат, тўкин-сочинлик ва фаровонлик тилашга ижозат бергайсиз.

pct

"БЕШАРИҚ" САХОВАТИ

Булунғур туманида "Бешариқ" кичик корхонасининг ташкил этилганига икки йил бўлди. Лекин ана шу муддат ичида унинг аъзолари сони 7 кишидан етмиш нафарга етди. Олинаётган даромад эса йигирма-ўттиз баробар ошди.

Корхона асосан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш билан шуғулланади. Уларнинг тасарруфида 67 гектар ер бор. Ўтган йили 65 минг деколитр вино, бир ярим тонна узум шарбати тайёрланди. Ўттиз тонна ҳар хил мева етиштирилди.

Корхона олинган фойда ҳисобига махсус дастгоҳлар харид қилди, янги цехлар қурди. Шу йилнинг ўзида икки минг тонна узум, бир ярим тонна сабзавот қайта ишланиши, уч юз тонна мева қуритилиши ва шарбат қилиниши мўлжалланаётир.

М. МУҚИМОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

"ТОШКЕНТ" РЕСПУБЛИКА ФОНД БИРЖАСИ
СИЗНИ ЎЗ ЖАМҒАРМАЛАРИНГИЗНИ САҚЛАШ ВА КЎПАЙТИРИШ МАСАЛАЛАРИ БЕЗОВТА ҚИЛАЯПТИМИ?

- Нима сабабдан пулларни қимматбаҳо қоғозларга қўйиш манфаатлидир?
- Хусусийлаштирилаётган корхона акция (ҳисса)сини қандай қилиб сотиб олиш мумкин?
- Молиявий воситачи билан қандай шартлар асосида шартнома тузиш керак?
- Қандай қилиб қимматбаҳо қоғозлар бозорининг профессионали (моҳир устаси) бўлиш мумкин?
- Қандай қилиб фонд биржасида брокер (даллол) ўрнини сотиб олиш мумкин?

Шу ва бошқа саволларга биржада душанба, чоршанба ва жума кунлари соат 15.00дан 17.00гача ишловчи **45-80-45 рақамли "ИНВЕСТОР ТЕЛЕФОНИ"** пул тўламасдан жавоб олишга ёрдам беради.

● Иккинчи истеъдод

МЕҲР — ЗАМИН КЎКСИДА ГУЛТОЖ

ЭЙ, МАҒРУР ДИЛБАР

Тиксам ҳамки жоним йўлингга
Севмадинг сен, эй мағрур дилбар!
Лекин билки, бир куни қалбинг
Пушаймону армон-ла ёнар.

Содиқ эдим севгимга, инон,
Сени кўрсам қувонарди дил.
Ғурур дейди: “Боқма у томон“,
“Яна боққил“ дейди бу кўнгил.

СУРАТИНГ

Рўпарамда кулиб турар —
Хандон, жонон суратинг.
Васлингга зор кечаларда —
Чин қадрдон суратинг.

Сўзларингни эсласам гар
Кўзларимга келур ёш.
Дилим абгор этиб, дардим —
Қилур чандон суратинг.

Кўзларингнинг бир умрлик
Беқарор шайдосиман.
Қалбга орзу-умидлар бахш —
Этур ҳамон суратинг.

Сен-ку менга бир боқмадинг,
Суратингга тасанно.
Вафоли ёр, дилрабога —
Ўхшар ҳар он суратинг.

Сайдулла АБДУРАСУЛОВ.

Ёшлигим — қуёшлигим... С. МУСАЕВ фотолавҳаси.

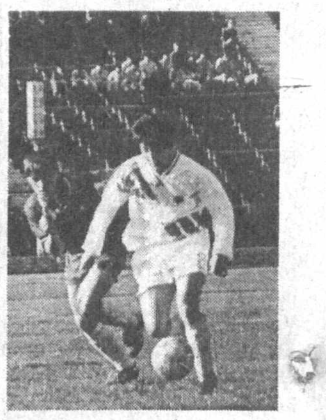

● Осиё чемпионлари кубоги учун

“НЕФТЧИ“ БИР ФОИЗИ КАМ ҒОЛИБ

Фарғонада ўтказилаётган Осиё чемпионлари кубоги учун минтақавий турнирнинг якунланишига бир тур қолганда чемпионимиз голибликни 99 фоиз нақд қилиб қўйди. Сўнгги тур олдидан “Нефтчи“ асосий рақиби Ашгабаднинг “Копетдоғ“ жамоасини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Тўпларни ҳамюртларимиздан Завальнюк ва Бозоров киритишди. Дарвоқе, улар турнирда тўрт мартадан тўп киритишган ҳолда, тўпурарлар баҳсида ҳам карвонбошилик қилишяпти.

Кеча газетамиз саҳифаланаётганда “Нефтчи“ Тожикистон чемпиони “Ситора“га қарши майдонга чиқди. Ушбу ўйинда фарғоналиклар 5:0 ҳисобида мағлубиятга учрашса ҳам турнир ғолиби бўлиб қолишади.

“НАВБАҲОР“ МУВАФФАҚИЯТГА ЛОЙИҚ ЖАМОА

Бухорода футбол бўйича “Патакор-79“ хотира турнирининг финал учрашуви ўтказилди. Унда Наманганнинг “Навбаҳор“ ва Жиззахнинг “Сўғдиёна“ жамоалари ўзаро куч синашишди.

Тўғриси мухлислар бу учрашувда “Навбаҳор“нинг йирик ҳисобда ғалаба қозонишини кутишмаганди. Дастлабки дақиқаларданоқ ташаббусни ўз қўлларига олишган наманганликлар рақиблари дарвозасини тўрт марта ишғол этишга муваффақ бўлишди. Эндиликда жамоага етакчи ўйинчи Бахтиёр Ғафуров мураббийлик қилаётган жиззахлик футболчилар яхши ўйин кўрсатишса-да, ҳужумларнинг якунловчи нуқтасида сусткашлик қилишди.

“Навбаҳор“ эса аксинча, кучли жамоа сифатида шаклланаётганини намойиш қилди. Жамоанинг “Пахтакор-79“ хотира турнирининг ғолиби бўлишини табиий бир ҳол сифатида баҳолаш мумкин.

Р.ЭРМУҲАММАД.
“Халқ сўзи“ мухбири.

Эҳтиёт бўлинг, мухбир бораяпти!

Пойтахтдаги болалар боғчалари бўйича қўшма рейд

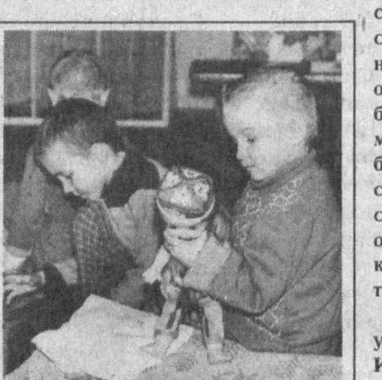

Аҳолиси 2 миллиондан ошган, кўп миллатли шаҳри азим Тошкентда болалар боғчасидан-да сертармоқ ташкилот бўлмаса керак. Истайсизми, истамайсизми, ҳар бир маҳаллада, ҳар бир мавзеда боғчага дуч келасиз. Табиийки, унга ишингиз тушмаса, қадам ранжида қилмайсиз.

Ҳовлисида шўх-шодон ўйнаётган болаларни кўриб, уларни дунё ташвишларидан тамоман ҳоли эканлигига суқланиб қарайсиз-у, замонавий услубда қурилган бинога разм солиб, “зап боғча эканми?“ дея кетаверасиз. Аслида ҳам шундаймикан? Шу, “зап боғчага“ фарзандини жойлаш учун туман халқ таълими бўлимларида қанча ота-она навбатда экан? Замонавий биноларнинг ичи ҳам ташқи сингари аъломикан? Рейд иштирокчилари билан редакция биносида тўпланиб, йўлга отланар эканмиз, шу каби саволлар бизни безовта қиларди. Шу боис қайси боғчага бормайлик ҳақиқий аҳволни болалар ва ота-оналарнинг ўз оғзидан эшитишга ҳаракат қилдик.

МАҚТАНГАННИНГ УЙИГА БОР...

Ота-боболаримиз топиб айтган бу нақлга Яккасарой туманида бўлганимизда яна бир бор амин бўлдик. Туман халқ таълими бўлимида бизни мудир Ўткир Мирзажонов очиқ чеҳра билан кутиб олдилар.

Йўл-йўлакай у киши бизга ҳозир борадиган 358-болалар боғчаси типовой усулда қурилганлиги, бўш ўринлар тиқилиб ётгани, бир эмас, иккита бассейни борлигини мароқ билан тушунтира кетдилар:

— Мирзо Улуғбек туманидаги боғчаларни бориб кўриб, ўшаларга ҳавас қилиб қурдирганман. Ҳали борганда кўрасиз...

Қушбеги мавзесида жойлашган 358-болалар боғчаси ростдан ҳам бир қарашда киши ҳавасини келтиради. 560 ўринга мўлжалланган бу масканда ҳозир 360 бола тарбияланаяпти. Мудир мақтаган бассейнлар ҳам бор, лекин уларнинг ҳар иккаласи ҳам сув қуйилмасдан, қақраб ётибди. Болалар охирги марта қачон чўмилишганлигини эслашолмайди. Мавжуд 24 та гуруҳга бир нафар ҳамшира хизмат кўрсатаяпти, холос. Ошхонада, кирхонада, санитария қоидаларига зид иш тутилмоқда.

Шаҳар марказида жойлашган 323-болалар боғчаси ҳам Яккасарой туман халқ таълими бўлими тасарруфида. Афсуски, боғча мудираси Л. Теховод беш ойдан бери ишга чиқмаётганлиги сабабли, бу ердаги тартиб-интизом анча издан чиққан экан. Ошхонадаги тозаликни кўздан кечириб, уч нафар ошпаз учун фақат бир дона сочиқ берилганлигини, у ҳам бўлса, бундан бир ҳафта бурун алмаштирилганлигининг гувоҳи бўлдик.

— Тозаликка нега риоя қилмайсизлар?— деган саволимизга бош ошпаз Муқаддас Акромовадан қуйидагича жавобни оламиз.

— Қўлимиздан келганича ҳаракат қилаяпмиз. Лекин кўриб турибсизлар, девордаги кафеллар тинимсиз кўчиб тушаяпти. Чангларни эса артолмаймиз.

— Нега? — сўраймиз яна.

— Девордаги электр симидан қайсисидир узилган. Қўл теккизишга юрак олдириб қўйганмиз. Ҳар кимнинг жони ўзига ширин-да.

— Туман электр тармоғига буюртма бердингизларми?

— Айтилган. Мудира бўлмагач, ким ҳам қизиқарди, дейсиз.

Иккинчи кичик ёшдагилар гуруҳига “бош суқамиз“. Тарбиячи Р. Манноповадан дастлаб сўраган нарсамиз “Фильтр“ журнали бўлди. Чунки ота-она ҳар куни ўз норасидасини боғчага етаклаб келганида, тарбиячи бировнинг омонатини қабул қилиб оларкан, аввало, унинг саломатлигини кўздан кечиради, тана ҳароратини ўлчаб, шу журналга қайд этади. Афсуски, 323-болалар боғчасида оддий, лекин масъулиятли бу вазифага ҳеч ким эътибор бермас экан. Йўқса, журнал 1994 йил 5 майдан буёғига тўлғизилмасмиди?!

25 БОЛАГА БОР-ЙЎҒИ... 9 ТА СОЧИҚ

Сирғалидаги “Қалдирғоч“ деб номланувчи 598-болалар боғчасини мудира Марғуба Турдиалиева ҳамроҳлигида айланамиз. Ташқаридан зўр кўринган бу бинода ҳам камчиликлар ўзига яраша экан. Масалан, ўрта ёшдагилар тарбияланаётган гуруҳда санитария қоидаларига мутлақо зид равишда иш тутилаяпти. 25 болага бор-йўғи тўққизта сочиқ олинган.

— Болаларни рисоладагидек тарбиялашимиз учун, камида яна 50 донадан чойшаб, сочиқ, кўрпа жилдлари олишимиз керак, — дейди М. Турдиалиева.

“Қалдирғоч“дан бир қадам ўтсангиз, “Ниҳол“ деб аталган 593-болалар боғчасига рўбарў келасиз. 359 бола тарбияланаётган боғча омборхонасида гўшт, тухум, сариёғ, сут каби тез бузулувчи маҳсулотлар санитария қоидаларига зид равишда битта музлатгичга тиқиб ташланган. 8-катта ёшдагилар, 11-ўрта ёшдагилар гуруҳларида бўлганимизда, болаларнинг ювиниш хоналари нотоза сақланаётганлигини кўрдик. Мавжуд унитазларнинг ҳар иккитасидан бири яроқсиз аҳволда.

“ШУ МАҚОЛАНГДАН НАФ БЎЛАРМИКАН-А, ЎҒЛИМ?“

Хуллас, Сирғалидаги замонавий типда қурилган қатор боғчаларда аҳвол кўнгилдагидек эмас, катта ва кичик ёшдагилар гуруҳларида бир неча бўш ўринлар мавжудлигига қарамай, ҳозирги кунда 1 минг 720 нафар ота-она ўз фарзандларини у ёки бу боғчага жойлаш учун навбатда.

Туман халқ таълими бўлимида йўлланма олиш учун навбатда турган ота-оналар билан суҳбатлашамиз:

— Мен “Сирғали-7“да тураман, — дейди Зарифа Бобомуҳамедова. **— 1992 йил март ойидан бошлаб навбатдаман. Ҳали эрта келинг, ҳали индин келинг, дейишади...**

— **Ольга Артёмоваман, “Сирғали-6“ мавзесининг 7-уй, 34-хонадонида истиқомат қиламан. Икки фарзандимга олти ойдан буён йўлланма ололмаяпман.**

Сочларига оқ оралаган, 60 ёшлар атрофидаги онахон бизга яқинлашар экан, ўзини Ҳалима Алиева деб таништирди.

— **Мақолангдан наф бўлармикан-а ўғлим?** — дейди онахон. — **Қизим 10-туғруқхонада акушерка бўлиб ишлайди. Ўнлаб оналарни дарддан фориғ қилади. Ўша туғруқхонага тумандаги “катталар“нинг аёллари, қариндош-уруғлари ҳам боришар ахир,** — дея кўз ёшларини артади. — **Қизим бечора бировнинг уйида ижарада туради. Бир йилу икки ой бўлди шу ерга қатнайман. Наҳотки ёрдам бериш-нинг иложи бўлмаса? Медицина хо-димларига имтиёз бор дейишади-ку?!**

Чоштепа мавзесида яшовчи Лола Хатраева, “Миконд“ заводининг ишчиси Мавжуда Назарбоева, Тошкент тўқимачилик комбинатида меҳнат қилаётган Муҳайё Каримовалар ҳам бир йилдан ошиқроқ вақтдан буён боғчага йўлланма олишолмаётганлигини айтишди.

“Сирғали-7“ мавзесида яшовчи Содиқжон Рисқулов ўғли Фаррухни 1993 йил февраль ойидан буён 565-боғчага жойлаштиролмай сарсон.

— **“Сирғалидаги аэропортда борт-механик бўлиб ишлайман,** — дейди Содиқжон. — **Иш соатим меъёрланмаган. Керак бўлсам, ярим тунда чақиришади. Баъзан икки-уч кунлаб уйга келмайман. Шуларни ҳисобга олиб, ўғлимни 565-боғчага жойлашга ёрдам беринг деб, РайОНО мудиригача кирдим, фойдаси бўлмади. “Строитель“ массивига борасан, дейди. Ораси бир неча чақирим йўл бўлса, қандай қилиб, у ёққа қатнайди. Ана йўлини қилганлар, шундоқ тумшуғининг тагидаги боғчага жойлаб ётибди.**

Рейд давомида аниқланишича, тумандаги мавжуд 37 боғчадан 18 тасидагина аҳвол бирмунча яхши. 292, 353-боғчалар эса қайта таъмирланишга муҳтож.

Ота-оналарнинг сарсон-саргардон бўлаётганларига асосий сабаб биргина бу эмас. Ҳозир “Сирғали-7“ ва “Сирғали-8“ мавзеларидаги 560 ўринга мўлжалланган иккита боғча, “Строитель“ мавзеидаги 560 ўринли болалар масканининг бир қисми “музлатилган“. Бу йил фойдаланишга топшириш режалаштирилган. Чоштепадаги 480 ўринли боғча қурилиши тўғрисида ҳам бир нарса дейиш қийин. Йил охирига бормай, у ҳам “музлаб“ қолиши ҳеч гап эмас.

ТУЯ ГЎШТИ ЕГАН РЕМОНТ

Корхона ва ташкилотлар тасарруфидаги боғчаларга ҳавас қилса арзир, дерсиз. Биз ҳам шу тасаввурда эдик. Шу боис рейдимизнинг иккинчи иш кунини Собир Раҳимов туманидаги Тошкент агрегат заводига қарашли 254-болалар боғчасини кўришдан бошладик. 140 ўринга мўлжалланган бу масканда бор-йўғи 48 бола тарбияланаяпти.

— **Дастлаб биз бегоналарга, яъни заводимизда меҳнат қилмайдиган кишиларнинг фарзандларига жавоб бердик. Кейин... 1993 йил май ойида таъмирлаш ишлари бошланди. Шунинг ҳисобига болалар камайиб кетди,** — дейди мудира Т. Е. Удовченко. — **Ўтган йил декабрдан бошлаб ойига 10—12 кун ишлаяпмиз, холос. Ремонт ўлгур ҳам тугай қолмайди.**

Бу боғчадаги умумий ҳолат. Боғча айланиб, ички шароит билан яқинроқ танишган киши яна кўплаб муаммолар мавжуд эканлигининг гувоҳи бўлади.

Кичик ёшдагилар тарбияланаётган гуруҳга кирамиз.

— Ёшинг нечада?— сўраймиз қоп-қора юзли дўмбоқ қизчадан.

— Учда.

— Мен эса 6 ёшдаман, — дейди ёнидаги малларанг бола.

— Ие, гуруҳлар алоҳида-алоҳида эмасми?— юзланамиз кичик ёшдагилар тарбиячиси Т. Васильевага.

— **Жой бўлмагач, маълум тартиб-қоидани ҳам бузишга тўғри келаяпти. Табиийки, бу ҳол болалар тарбиясига озми-кўп таъсир қилади,** — дея изоҳ берган бўлади у.

Ҳозир боғчада таъмирлаш ишлари тамоман тўхтаган. Айтишларича, усталарни “катталар“дан кимдир бошқа объектга жўнатибди. Боғча кирхонасидаги таъмирталаб кир ювиш машинаси 6 ойдан буён заводнинг 13-цехида ётибди.

Бир пайтлар ўзига тўқ бўлган агрегат заводи тасарруфидаги иккинчи бир маскан — 166-болалар боғчасидаги аҳвол ҳам бундан қолишмайди. Мудира З. Даминова шу йилнинг май ойидан бошлаб ишга келмай қўйган. Боғча кирхонасидаги ҳолни кўздан кечирганимизда чойшаблар, ёстиқ ва кўрпа жилдлари, сочиқларни ювиш учун биргина “Киргизия“ машинасидан фойдаланилаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

— Худо кўрсатмасин, сариқ ёки бошқа бир юқумли касаллик чиқиб қолса нима қиласизлар?— дея сўраймиз боғча ҳамширасидан.

— **Бир неча маротаба завод раҳбариятига мурожаат қилдик, маблағ йўқ дейишаяпти. Наҳотки, битта “Киргизия“ машинасига пул топилмаса?!**

МУХБИР ИЗОҲИ

Рейд давомида худди шундай ҳолатлар Акмал Икромов туманида жойлашган 19-болалар боғчасида (“Паризод“ тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли), Чкалов номли авиасозлар бирлашмасининг Юнусободдаги 532-болалар масканида ҳам кузатилди.

Икки кунда Тошкент шаҳридаги ўнлаб боғчаларни кузатдик, ота-оналар, болалар билан суҳбатлашдик. Норасидаларга берилаётган таомлар сифати билан қизиқдик. Кимдир биз рейдга чиқадиган куни бутун шаҳар бўйлаб: “Эҳтиёт бўлинглар, мухбир бораяпти“ дея, сим қоқибди. “Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади“, деганларидек бу “сергакликни“ ҳам кўп жойларда боғча мудираларининг ўзлари ошкор қилиб қўйишди.

Айтайлик, Собир Раҳимов туманидаги 190-, Чилонзор туманидаги 103, 200-болалар боғчаларида саранжом-сариштаалик, осуда сукунат ҳукм сурарди. Гўёки, бу ерда ҳамма нарса жойидагидек. Худди шундай ороийиш берилган масканлардан бири — “ТТЗ“ турар-жой мавзесида жойлашган 137-болалар боғчасига етиб келганимизда, кеч соат 6 дан ўтиб қолган эди. Шу сабабли болаларини боғчадан олиб кетаётган ота-оналарга дуч келдик. Улардан бу ердаги шароит тўғрисида сўрадик:

— Мен “ТТЗ-4“ мавзесидаги 11-уйнинг 13-хонадонида яшайман. Исмим Муборак, фамилиям Нўъмонова. Ўғлим Рустам 13-ўрта ёшлилар гуруҳига қатнайди. Бу боғчада тартибсизликлар талайгина. Яқинда ўғлим уйга йиғлаб борди. Сўрасам, тарбиячиси урибди. Боғча мудирасига бир неча маротаба мурожаат қилдим. Барибир уришаяпти.

Рустам тарбияланаётган 13-гуруҳга қайтамиз. Рустам унинг ёнида ўйнаб ўтирган қизалоқ — Умида Қаландарова ҳам Манзура исмли тарбиячи болаларни уражагини айтишди.

Эртаси куни ишхонада қоғоз қоралаб ўтирганимда телефон жиринглаб қолди, олсам, гўшакдан аёл кишининг овози эшитиляпти:

— Мен Нўъмоноваман, кечаги кўрсатмамни газетада босмасангиз. Чунки улар менга тинчлик беришмайди. Ҳозирча сабр қилиб турамиз, шекилли.

Орадан бир неча соат ўтиб, хонага боғча мудираси Роза Галинова кириб келди: “Мана ука, кечаги нарса ёпиғлигича қолсин“,— дея қўлимга уч саҳифа қораланган қоғоз тутқазди. Улардан бирида 137-болалар боғчаси бўйича 1994 йил 4 август куни чиқарилган 173-сонли буйруқдан кўчирма битилган. Унда ёрдамчи тарбиячи Манзура Менглибекова ўз аризасига биноан меҳнат таътилидан кейин ишдан бўшатилганлиги айтилган. Қолган қоғозларда эса 137-боғчада ҳамма ишлар жойида эканлигини 26 нафар киши имзоси билан кафолатга олинган мактуб, Муборак Нўъмонова номидан ёзилган тушунтириш хати.

Одатда газетада танқидий мақола босилгач, тегишли чора кўриларди. 137-болалар боғчасидагилар негадир бунинг аксини қилишяпти. Қизиқ...

СОБИР ХОЛИҚОВ,
шаҳар халқ таълими бошқармаси бошлиғининг муовини.
Фаина ҲАСАНОВА,
шаҳар санитария-эпидемиология станцияси болалар ва ўсмирлар гигиенаси бўлимининг мудири.
ШОДИЁР КАРИМОВ,
“Халқ сўзи“ мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги 1994 йил 22 апрелда 1054 реестр рақами билан рўйхатга олинган "Давр-Агро" ўзбек-швейцар хорижий сармоялик қўшма корхонани, 1994 йил 8 августда Давлат реестридан чиқарганлигини маълум қилади.

Ташкилот Украина шакарини сотишни таклиф қилади.
Баҳоси келишилган нархда, тўлов турли шаклда амалга оширилади.
Телефонлар: 33-21-18, 33-13-38, 33-32-84, 33-09-34.

ЎЛМАС САРМОЯ - БУ АМЛОК

Уни Давлат мол-мулк қўмитаси Фарғона вилояти ҳудудий бошқармаси томонидан 1994 йил 26 август куни ўтказиладиган кимошди савдосида сотиб олинг.

Қуйидагилар савдога қўйилади:

Фарғона шаҳрида
“Лакомка” қаҳвахонаси, Охунбобоев даҳасида жойлашган.
Бошланғич баҳоси - 7000 сўм.

Марғилон шаҳрида
Икки хонали хонадон. Тинчлик кўчасидаги панелли уйнинг 4-қаватида.
Бошланғич баҳоси - 5000 сўм.

Қўқон шаҳрида
Ҳаммом - Жданов кўчасида жойлашган.
Бошланғич баҳоси - 14000 сўм.
Ҳаммом - Навоий кўчасида жойлашган.
Бошланғич баҳоси - 38000 сўм.

Охунбобоев туманида
“Сўлим” қаҳвахонаси - Сурхтепа қишлоғида
Бошланғич баҳоси - 50000 сўм.

Фурқат туманида
Чойхона - Шоимбек қишлоғида
Бошланғич баҳоси - 7900 сўм.

Сўх туманида
Енгил автомобилларга техник хизмат кўрсатиш *станцияси биноси* - Умбора қишлоғида.
Бошланғич баҳоси - 82000 сўм.

Телефонлар: 8 (37322) 4-93-66, 4-30-11.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Иқтисодий испоҳат, бюджет сиёсати ва маҳаллий ўзини ўзи бошқариш қўмитаси шу қўмита аъзоси Ўзбекистон Республикаси халқ депутати С. Ғуломовга отаси

Саидаҳмад ҒУЛОМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

"Акмал Икром савдо" акционерлик жамияти жамоаси жамият раиси муовини М. Туробовга отаси

ТУРОБ отанинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент "Ўзбекгазавтоматика" заводи жамоаси "Ўзкоммунмаштаъминот" республика ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Ортиқ Мансуровга волидаи муҳтарамаси

МЕҲРИХОН аянинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Масъулияти чекланган "Грифон-92" фирмаси ва Ўзбекистон-Олмония "Евроуз" қўшма корхонаси жамоалари "Акмал Икром савдо" акциядорлар жамияти раиси муовини М. Туробовга отаси

ТУРОБ отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этадилар.

ХАЛҚ СЎЗИ
●
НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, "Халқ сўзи"), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, "Халқ сўзи"), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, "Народное слово"), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, "Народное слово"), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Йўлдошев, навбатчи — О. Раҳимов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби №0001 Буюртма Г. — 1053 70362 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2 Босишга топширилди — 24.00.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили «Буюк турон» кўчаси, 41. 1 2 3 4 5 6 Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти — 21.00. 1 2 3 4 5 6